

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Молодий Комуніст

М. ДІСНИЖЕВСЬКОГО

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить з 5 грудня
1939 року

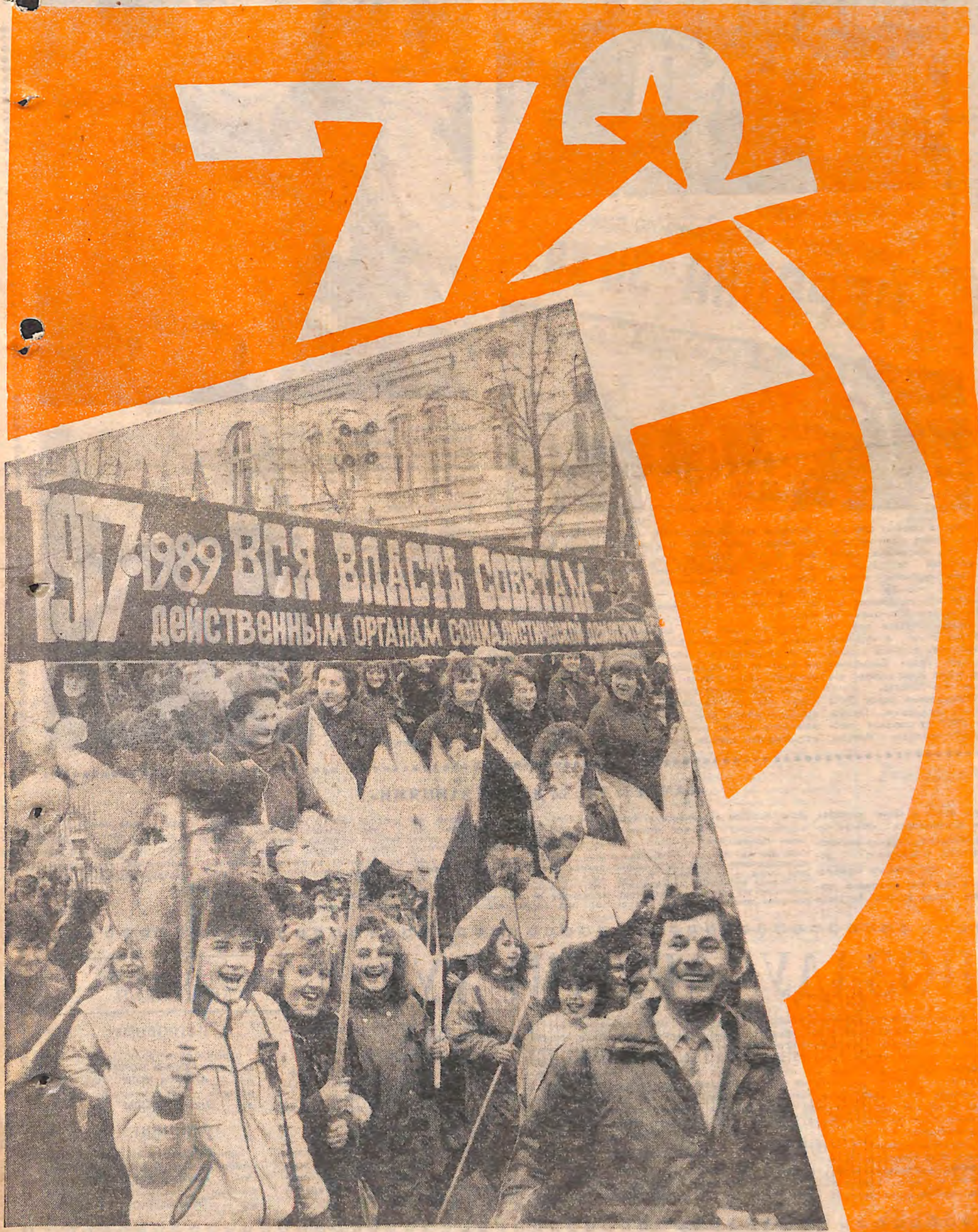
№ 45 (4672).

СУБОТА

11

ЛИСТОПАДА
1989 р.

Ціна 8 коп

СВЯТО КРОКУЄ МІСТОМ

Стрілки годинника на фасаді обліконькому показували десяту, коли на площі імені Кірова зазвучав духовий оркестр. Мелодіями гімнів СРСР та УРСР почалася в Кіровограді 7 листопада демонстрація, присвячена 72-й річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції.

Незвичність була поміче-

Енгельса, Леніна, кольорові надуті кульки, паперові квіти. Написи на транспарантах у колонах: «Геть війну з життя людства!», «Слава Октябрю!», «Демократія — наш історичний вибір», «Пролетарі всіх країн, єднайтесь!», «Робочей ініціативе — інженерну підтримку». Настрій у людей святковий, піднесений.

ках, дівчата з величезними червоними квітами під колір пелерин; пропливали над головами перекреслені чорні контури бомб, пропливали зображення крейсера «Аврора», блакитно-білі силуети голубів миру...

Не завжди можна було зрозуміти, хто проходить, оскільки щити з назвами заводів чи організацій часто сірі, з дрібними буква-

на вже на початку проходження колон, коли на площу після військових, прапорносців та школярів ступили курсанти вищого льотного училища цивільної авіації; ми зникли, що коли у формі з погонами, то повинні карбувати крок у чіткому строї, а курсанти простували вільною ходою, як і всі. Трохи бадьоріше від інших ішли колони, які мали свій оркестр.

Оформлення колон було досить стриманим. Прапори СРСР та союзних республік, портрети Маркса,

Колоні олієекстракційного заводу мала свою музику в особі баяніста; відомим був і оркестр «Червоної зірки». І звучанням, і своєрідною уніформою — всі духовики в шкіряних пальтах.

«Костюмними» були ще кілька шеренг: Інгульського рудоуправління (чоловіки йшли в касках із ліхтариками), авіапідприємства, деяких ПТУ (хлопці в однокішечних куртках і кашкетках); пройшли молоді люди в українських свитках, жупанчиках, яскравих плахтах і хуст-

ми, несли їх низько, і читати ті написи було зручно хіба що тим, хто йшов попереду, аби вони обернулися. А ось напис «Станція Кіровоград», і лише невиразне зображення локомотива дає зрозуміти, що це залізнична станція. «Вітрини» виробничого об'єднання «Ера», швейної фабрики оформлені виразно і яскраво, але ж хто їх побачить у півметрі від землі? Демонстрація — це ж означає не тільки пройти, а й себе продемонструвати, тобто показати.

Святкова демонстрація в Кіровограді пройшла приблизно на годину швидше, ніж раніше, і без завершального акорду. Ним служили в минулому парад фізкультурників, чи барабанщиків, чи танцюристів.

Шкода, що їх не було. Правильно, що святкові колони не були перенесені макетами і гучними плакатами. А от невимуснені фестивально-карнавальні моменти святу ніколи не заважали. Деяка офіційність демонстрації пізніше розрядилася музикою великого духового оркестру, який грав біля фонтану, незважаючи на холод, і красивою вечірньою ілюмінацією на площі та ближніх вулицях.

Наш кор.
Фото В. ГРИБА.

«ГАМЛЕТ» ТА «ЗА ДВОМА ЗАЙЦЯМИ»

«Мертві душі» і «Біла гвардія», його полотен відкрилися у Кіровоградському палаці культури імені Компаніяці.

П. Босій працює в обласному краєзнавчому музеї, а живопис для нього — захоплення. У представлений експозиції переважно виконані на картоні ескізи театральних денораций до відомих лі-

тературних творів та образи, навіяні класичними героями. Наприклад, картини «У Ноздрьова», «У Плюшкіна». Є кілька графічних робіт, пейзаж «Вічна весна». У полотнах досить чітко простежуються елементи поп-арту; деякі нагадують малюнки, що ними ілюструються дитячі книжки в заштатних видавництвах. Схожість

уловлюється не стільки в предметі зображуваного, скільки в «газетній» блякості барв. А малі триптихи «Берег», «Бухта», «Парус» просто заслуговують соювіти-ших барв своєю образністю і композицією.

Відрядний виняток — верхня частина диптиха «Сон Чичикова».

Саме чудова комбінація голубого, синього, білого і чорного кольорів, їх насиченість примушує ще й ще раз замислитися над поворотами сюжетної фантазії автора.

Наш кор.

ПОЗАДУ — ДРУГИЙ ТУР

Якщо перший тур районних комсомольських конференцій був представлений однією — показовою (розповідь про неї на 4-й стор.), то вже через тиждень відбулися ще шість наступних. Про всі, звичайно, ми не зможемо детально переповісти, однак в цьому номері друкуємо звіт про Ульяновську, на якій побував наш кореспондент.

Звичайно, кожна з конференцій мала, як то кажуть, щось своє. У Компаніяці, наприклад, вона пройшла жававо й цікаво. І делегати, і гості тут чули не лише загальні звіти, а

прагнули справді революційного запалу, сміливих пропозицій, рішень. Хочеться вірити, що сьогодні, а також у наступні тури ми бачитимемо саме це. А зараз познайомимо вас, шановні читачі нашого тижневика, з інформацією про організаційні пленуми в райкомах комсомолу, які відбулися зразу після конференцій, і на яких було обрано в

КОМПАНІЇВЦІ:

першим секретарем райкому комсомолу — Анатолія БОЛЮКА, другим — Геннадія СКИПНИКА, секре-

тарем — зав. учнівською молоддю — Оксану БОКОВУ;

НОВГОРОДЦІ:

першим секретарем райкому комсомолу — Сергія ЄВТУШЕНКА, другим — Сергія БОЙКА, секретарем — зав. учнівською молоддю — Тетяну КОВІЛЬНИК;

ОЛЕКСАНДРІВЦІ:

першим секретарем райкому комсомолу — Олександра ШИШКУ, другим — Олександра ГНІЛЯКА, секретарем — зав. учнівською молоддю — Валерія ЛЕВЧЕНКА;

ПЕТРОВИЧІ:

першим секретарем райкому комсомолу — Сергія КОНЦЕВИЧА, другим — Анатолія КОЛЕСНИКА, секретарем — зав. учнівською молоддю — Оксану КИСІЛЬ;

УСТИНІВЦІ:

першим секретарем райкому комсомолу — Ларису БУГАЙЦОВУ, другим — Анатолія КОВАЛЬОВА, секретарем — зав. учнівською молоддю — Любов БОЙКО.

ЗВІТИ І ВИБОРИ В КОМСОМОЛІ

Директор без портфеля?

Відкиньмо високі слова і прислухаймося до голосу розуму. Хай він зовнішній раз нагадає нам просту життєвську істину: народжуються тільки геніями, а от директорами, конструкторами, бач, навіть комерсантами стають. Часто-густо за щасливого збігу обставин.

Певно, саме випадок допоміг стати Валерію Самофалу директором світловодського філіалу центру НТТМ «Ефект». Щасливий? Час покаже, а поки що кілька слів про новоспеченого комерсанта-посередника. Знайомі ми з ним давно, ще з дитинства, як почав Валерій працювати інструктором Світловодського міського комсомолу. Колишній (триразовий) «Молодий комунар» потребував на своїй масі оперативної інформації. Про суботники і ювілейні вахти, збирання врожаю. І завжди цією інформацією сповна володів інструктор міському Самофалу. Десь близько року тому зв'язок редакції з надійним громадським кореспондентом несподівано обірвався. Наважко здогадатися чому — Валерій став директором.

Нова справа, відповідальні обов'язки не залишили йому часу на гадання «забави». Поставившись до цього з розумінням, оскільки комерційна діяльність вимагає повної самовіддачі. А це врахуємо немаловажну обставину: Самофал починає з нуля.

Що являє собою центр НТТМ «Ефект», гадаю, наші читачі вже знають. Газета не раз про нього розповідала. Відповідно, філіал мав виконувати ті ж посередницькі функції на проектно-конструкторські розробки, але, так би мовити, з усіченим штатом працівників. Власне, «розкрутити» справу адміністрація центру в особі директора Миколи Цуканова доручила Валерію Самофалу.

Чого почати? Це питання не одразу постає перед людьми, які мають сміливість взятися за нову справу. Не обминув його й Валерій. Та вибору не було, оскільки центр не запропонував керівникові філіалу нічого, крім зарплати. Про окреме приміщення не могло бути й мови, відкриття рахунку в банку теж здалося передчасним. Та й що класти на той рахунок, коли майбутнє — суцільна непевність.

«Ефект», ще раз «Ефект...»

Не будемо гадати, кому належить пріоритет в цій назві. Та якщо вам зустрінеться на автошляхах області симпатичний «Москвич» з написом на фургоні «Ефект», не плутайте цю фірму з Кіровоградським центром. Річ у тім, що «Ефекти» два: «ентетеміський» і процвітаючий кооператив зі Світловодська на чолі з кандидатом наук В. А. Юлем. Автотранспорт з рекламою — то власність Юля та його команди. Кооперативу ж належить у Світловодську і, так би мовити, монополне право на інженерно-технічні розробки.

Ось у такі «лещата» волею долі потрапив Валерій Самофал: з одного боку власний «Ефект», сподівання якого на фінансові надходження треба будь-що виправдовувати. З іншого — «Ефект» Валерія Андрійовича Юля з розгалуженими зв'язками і багатоглясними можливостями.

Замовлення серії «С» (Світловодськ) народжувалися неспроста. І перше з них навряд чи можна назвати престижним. Керівники житлово-експлуатаційної моніторингової № 4, котра обслуговує новий мікрорайон, запропонували спроектувати в найкоротші строки спортивно-ігровий майданчик. Вимога була одна — споруда має задовольнити запити всіх верств населення вулиці Приморської.

Пошуки виконавців (не надто дорогих і вмілих) привели Валерія в один з проектно-конструкторських інститутів Кременчука. Четверо молодих інженерів взяли на виконання роботу в небагато короткі строки — за місяць. Ціну записали по мірній, на рівні державної — 1400 карбованців. Вдарили по руках. Але це було тільки початком, бо за умовами договору Валерій мав знати і будівельників. Уклав договір з кооперативом «Шанс». І знову чудеса оперативності: кооператори дали слово здати майданчик за чотири місяці. Нині роботи на ньому завершуються.

Так філіалом в особі директора було зареєстровано перші кілька тисяч карбованців.

Згодом прийшли замовлення 2-«С», 3-«С»... Пошуки вигідних партнерів привели Валерія аж на Дзержинський завод залізобетонних виробів, що в Підмошківі. І для цього підприємства було ви-

готовлено проектну документацію.

4-«С». Об'єднання «Спеціалізований завод готових сплатити 91334 карбованці за виготовлення проектною документації на зведення адміністративного корпусу № 42. Проект у стадії розробки, до травня наступного року він має бути прийнятий замовниками.

6-«С». Для місцевого радгоспу «Більшовик» проектується майстерня по ремонту сільськогосподарської техніки. Сучасна, з ура-

хуванням всіх вимог механіза-

ції...

Досить прикладів? Згодні, досить. Додамо тільки, що за кілька місяців функціонування філіалом складено договорів на суму, що наближається до грошейстерської показника комерційної діяльності, — 100 тисяч.

Коли душа простору прагне...

Ми кілька годин розмовляли з Валерієм Самофалом на його колишньому робочому місці — у міському комсомолу. Власне, в апараті Валерія ще й досі вважають своїм. Кажу це не заради красного слівця, адже директор, як і раніше на профспілковому обліку в міському, більше того — колектив обрав його головою профкому. І ця обставина змушує Валерія все частіше думати про самостійність. Чому? Бо тоді лівова частина грошових надходжень йтиме не центру, котрий знаходиться в Кіровограді, а залишатиметься на рахунок організації, при якій діє нинішній філіал. Тобто, Світловодського міського комсомолу. А гроші міському, ой, як потрібні! На проведення масових молодіжних заходів, створення комп'ютерних центрів і класів, для дольової участі у житловому будівництві. Бо ж навряд чи можна вважати нормальним той стан, в якому опинилися члени профспілки, очолюваної Валерієм. За шість останніх років ніхто з них не отримав квартири, хоча потребує житла переважна більшість. Звідси й кадрові проблеми: важко знайти людину, котра б пішла працювати в апарат, не маючи ані найменших видів на житло.

Але ж погодьтеся: важко врати зі спонсором (в даному випадку центром НТТМ), який фактично поставив себе на ноги, допоміг словом і ділом. Отож і Валерій вагається. Чи не тому й розмова наша нагадувала виважування аргументів «за» і «проти»?

У філіалі з'явилася деяка популярність? — запитував себе В. Самофал. — Так, тепер пропозиції на співробітників вистає. Нещодавно правління колгоспу імені 40-річчя Жовтня запропонувало спроектувати культурно-спортивний комплекс зі стадіоном

і басейном, будинком побуту, медіабулаторією, житловими будинками...

— Але ж в штаті ти один, — наголошує на останньому слові. — Ваканс буде...

— З цим усе гаразд, — парирує Валерій. — Анатолій Патока, перший секретар міському, підтримує, весь апарат теж. А щодо практичної реалізації наших задумів, то тут на інженерів надія — Сашка Форостяного, Ігоря Грицину... Ігор, до речі, член бюро міському комсомолу. Не слід забувати і про воїнів-інтернаціоналістів на чолі з Сергієм Хохловим. Серед них знайдуться спеціалісти будь-якого профілю.

— Тобто, є ціла бригада для виконання задумів з індексом «С»? — уточнюю.

— Так, — погоджується Валерій. — А задумів скільки! І не просто заробляти гроші, а робити справжнє діло. Хочемо, скажімо, оновити міський парк імені Шевченка. Є проект розташування куточків відпочинку, котрі досить органічно впишуться в архітектурний ансамбль...

Валерій ділився і більш віддаленими планами, показував деякі проектні намітки. І робив це так переконливо, що мимоволі вірилося: вони реальні.

Не знаю, як сприйме мрію про автономію свого підлеглого директор центру НТТМ «Ефект» Микола Цуканов. Та, думаю, він не образиться. Адже завдяки першому в області творчому госпрозрахунковому об'єднанню, яке Микола очолює, з'являються нові. Послідовники «Ефекту», а значить, і носії прогресу.

М. ЧЕРНЕНКО.
м. Світловодськ.

АКТУАЛЬНО

МЕНШЕ РОКУ ДІЄ В СВИТЛОВДСЬКУ ФІЛІАЛ ЦЕНТРУ НТТМ «ЕФЕКТ». ПРО НЕЛЕГКИЙ ПЕРІОД СТАНОВЛЕННЯ ЦЬОГО КОЛЕКТИВУ, ПОКЛИКАНОГО МАКСИМАЛЬНО НАБЛИЗИТИ ВІНАХОДИ, ПРОЕКТНІ РОЗРОБКИ ДО ВИРОБНИЦТВА, РОЗПОВІДАЄ НАШ КОРЕСПОНДЕНТ.

ПЕРЕД-ПЛАТА-90

Марсі за коммунізм!

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ БЕЗІМЕННИМ СЕКРЕТАРЯМ

«Марсі за комплімент!» — так сказала Проня Прокопівна Голохвостому у відповідь на його нахабний залицяння, над чим дружно регочуть щоразу театральні глядачі, щойно випаде їм нагода побувати на черговій виставі «За двома зайцями»... «Ме-е-рсі за комплімент!» — ці слова згадалися і працівникам газети, коли прочитали «Обращение секретарей комсомольских организаций г. Кіровограда к молодіжці міста і області». І було від чого.

«Уважаемые сверстники!» — так пафосно починається те звернення анонімних секретарів. — Сьогодні ми звертаємося до вас по причині кризового стану області молодіжної газети «Молодий комунар». Кризис отот проявився в падінні авторитета газети, так як...» (тут на мить обірвемо цитату). Отож, перш ніж повідомити, як саме «так», на думку авторів (чи автора) «обращення», прояснимо кризу «Молодого комунара», спробуємо уточнити оди момент. Папірець, гучно названий «обращением», з'явився в редакції тижневика в кінці передплати, яку цього року «секретари комсомольских организаций г. Кіровограда» успішно провалили, бо не секрет, що слово «плюралізм» деякі спілчанські ватажки обласного центру давно вже перекладають як «самоплія». Результат: на наступний рік «Молодий комунар» має у Кіровограді значно менше передплатників, ніж у нинішньому. А щодо того, у який бік якісно змінилася обласна молодіжка за останні 3—5 років — читачі газети пишуть мало не щодня і, сподіваємося, ще напишуть, прочитавши наше «Марсі...».

Як уже мовилося, звернення анонімне. Але не безадресне. У кінці є й телефон для «предложений, пожеланий, замечаний» — № 3-30-61. Не треба бути комісаром Мегре, аби встановити, що це службовий телефон другого секретаря Кіровського райкому ЛКСМ України Ігоря Ермакова. Оскільки додзвонитися до нього з нашими «замечаниями» нам не вдалося, відповідаємо через газету.

Шановний другий секретарю! Ваша молодіжна ініціатива — це треба визнати одразу — породжена, очевидно, ширим бажанням утримати на плаву «потоплюючий» корабель нашої редакції. І тому відкидаючи всі ваші пропозиції, хоч вони й засвідчують деяку розбіжність прагнень і методів їхнього втілення, — не можемо собі дозволити. Хочемо однак запитати: як часто ви читаете свою обласну молодіжку? Як часто читають її ті секретарі, котрі ніби є разом з вами авторами «обращення»? І чому досі ні вас, ні їх ми не бачили ні в редакції, а вашого і їхніх імен — на шпальтах «Молодого комунара»? Тоді, коли в тижневику точилися гострі дискусії з приводу долі рідної мови і культури, відродження історичної пам'яті, проблем молодіжного дозвілля, впровадження оренди на виробничі, діяльності кооперативів, відродження занепалого авторитету комсомолу, корінної перебудови системи політнавчання комсомольців, — ви вважали за краще не втручатися, залишатися в тіні. Та й нині, замість того, щоб разом із колективом редакції подбати про конкретне втілення ліній партії на вдосконалення міжнародних відносин, створення правової держави, повернення усім народам їхніх природних прав, не формальну, а дійсну перебудову комсомолу, ідеологічної роботи, ви продовжуєте залишатися сторонніми спостерігачами.

Чи потребує сьогодні вдосконалення робота редакції «Молодого комунара», чи є потреба в перебудові стосунків преси із вищеозначеними партійними, комсомольськими та іншими органами й установами? Безперечно! Але досягти цього вдосконалення, здійснити цю перебудову, не виникнувши хоч би поверхово у суть проблем, породжених роками застою, — це все одно, що ловити чорну кішку в темній кімнаті. Тут потрібні не фальшиві зізнання типу: «Мы своим молчаніем, равнодушіем породили такой антимодежный беззубый печатный орган»; тут не допоможе голослівне: «Нам необходимо сейчас сохранить свою молодіжну трибуну» (чи потрібна вам така трибуна, якщо ви нею не скористалися ні разу?).

Даруйте, Ігорю, делку різниці тону. Але нам здається, що другий секретар райкому комсомолу мав би бути достатньо підготовлений і в плані економічних знань, і в плані розуміння основоположних принципів ленінської національної політики, і щодо покликання та ролі

преси в соціалістичному суспільстві, щоб принаймні не заважати справі. Через те дозволимо собі прокоментувати всі п'ять пунктів вашого звернення, які складають, власне, його суть.

Вище ми вже з'ясували, що забезпечення висвітлення інтересів молоді в газеті є нашою спільною справою (пункт а), так само, як і необхідність зачіпати найбільш політичні процеси і проблеми (пункт б); не може молодіжна газета відмовитися публікувати, поряд з вищезазначеними, і «факты, рассчитанные на единовременный успех» (пункт в). Далі ви пишете, що «газета должна выходить на украинском и русском языках, т. к. должны учитываться все национальности, живущие в области». Що ж, можливо, в цьому є резон. Але годі чому тільки українською й російською? В області живуть також молдаване, болгар, євреї... Чому ви вважаєте, що для них підходить тільки російська, але не українська чи їхня рідна мова? Як узгоджується ваша пропозиція із новоприйнятим Законом про мови в УРСР?

Щодо останньої вашої пропозиції — про підзвітність роботи редакції тільки пленумові обкому комсомолу, — то в цьому є здорове зерно, і це питання треба обов'язково дослідити глибше. Звісно, що у відриві від загального процесу демократизації цей захід уявляється нам безперспективним. Так само, як і у відриві від нових реалій, що засвідчують перші кроки до створення правової держави: нові закони про вибори, закон про мови та інші правові акти.

Звичайно, можна й далі розповсюджувати розможені на ротапринті примірники «Обращення...» на підприємствах Кіровського району, як це робилося донині. Можна зібрати пропозиції молоді, а вже потім спробувати виникнути у суть справи. Чи ж не краще робити все навпаки? Чи не пора нам із вами ставити комсомольську ініціативу з голови на ноги, послідовно вчитися і компетентно користуватися своїми знаннями і можливостями у роботі з молоддю?

Редколегія «Молодого комунара».

3

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

ПЕРШИЙ МЛИНЕЦЬ — І...

І... вдало пройшла ХХХ-тя Кіровоградська районна комсомольська конференція. На попередній вона мало була схожа — критичний звіт відрізняв її від рапортності, виступи, так і серед них не так багато чулося самопохвал. Говорили тут про все: внутрішні спільноти життя, господарську діяльність комсомолу, авторитет первинної...

Після конференції відбувся організаційний пленум Кіровоградського райкому ЛКСМ України. На ньому більшістю голосів першим секретарем райкому комсомолу було обрано Валентину Грабову, другим — Бориса Павлова, секретарем — завідувачим відділом учнівської молоді — Ігоря Машину, завідувачим відділом комсомольських організацій — Вадима Синяєва.

«ПОКАЗУХА?»

У минулі роки у нас здебільшого все, в тому числі й комсомольські конференції, заходилися до «показухи». Тож, коли дізнався, що ХХХ-тя Кіровоградського райкому буде показова, подумав — от і знову те саме: прекрасні виступи, написані заздалегідь до обговорення доповіді, відгуки на зроблене і багатослівні побажання, які починаються «разом з тим нам слід...».

Сумнів про потрібність показової конференції розвіяли перші секретарі райкомів комсомолу області, які були на неї запрошені. Виявляється, для деяких з них, хто вперше проводив конференції, це була свого роду паличка-виручалочка.

Володимир Халавка, перший секретар Ульяновського райкому ЛКСМ України:

— Сам процес підготовки для мене відомий, а проведення, вироблення рішень по ходу роботи — не знаю, як це робити, надіюся дізнатися тут.

Олег Мельник, перший секретар Гайворонського райкому комсомолу:

— За показову конференцію я, як то кажуть, обома руками. По-перше, час іде, навіть досвідченим секретарям варто побачити, повчитися у інших. По-друге, молодим, таким як я, стаж роботи котрих у комсомолі незначний, необхідно всі організаційно-робочі моменти знати не з брошур-рекомендацій, а з практичного боку.

Що ж, забігаючи наперед, скажемо, що секретарі з Ульяновки, Гайворона, інших районів не поїхали «з пустими блонотами», чистими магнітофонними касетами (дехто проводив магнітофонний запис). Крім досвіду, запрошені і гості конференції мали змогу бачити тут і інші, правда, вже негативні моменти. Та про них — пізніше...

ЗВІТ

Як завжди, після відкриття, конференція продовжилася звітом районного комітету ЛКСМ України про роботу за період з листопада 1986 по жовтень 1989 року. Зважте, за регламентом подібні звіти тривають довго і трапляється, що під час їх зачитування присутні, особливо на задніх рядах, просто-напросто засинають. Все залежить від багатьох факторів: по-перше, яка доповідь, якою мовою вона написана, чи не обтяжена цифрами, чи не переповнена прописними істинами; по-друге, як вона читається: бадьоро, а чи ні.

Звіт зачитувала Валентина Грабова, перший секретар райкому комсомолу. Він мав здебільшого аналітично-інформаційний характер: якщо, наприклад, говорилося про вісім районних КМК, то не лише назвали тих їх членів, що перешкодило виробничі плани, а й назвали недоліки, які заважають трудитися з повною віддачею — недостатня професійна майстерність, послаблена вимога з боку секретарів комітетів комсомолу, в тому числі й організаційного відділу райкому, зокрема — Ва-

дима Синяєва і колишнього завідувачого Михайла Гребенюка.

Як бачимо з даного прикладу, тут відсутня загальщина, якою можна було б прикритися, написавши, а потім прочитавши: «не проявляють принциповості, вимогливості, послаблена дисципліна і т. п.». Детально проаналізоване і добре висвітлене в звіті питання скорочення приросту нових членів до лав районної комсомолії. Ліній райкому тут повністю співпадає зі словами В. Мироненка, сказаними на VIII Пленумі ЦК ВЛКСМ:

«Ми не будемо нікого «тягнути за вухо» в нашу Спілку, але ми не повинні забувати про те, щоб без уваги, без поваги до кожної молоді людини, яка вже в нашій Спільноті, чи яка може прийти в нашу Спілку, такої Спільноти просто не буде...».

Щодо критики на адресу ЦК ВЛКСМ, так наведемо цитату зі звіту дослівно:

«Не можна стриматися від критики на адресу ЦК ВЛКСМ, останнім часом він не має своєї принципової позиції, послідовності в прийнятті рішень, їх реалізації. На IV Пленумі ЦК ВЛКСМ приймає рішення про проведення всесоюзної комсомольської дискусії, через три місяці на V Пленумі відмінює дискусію».

На тому ж IV Пленумі перший секретар ЦК ВЛКСМ В. Мироненко заявив від імені ЦК, що комсомолу своя програма не потрібна. Не проходить і року, як на VIII Пленумі приймається рішення про розроблення Програми і нового Статуту ВЛКСМ...

На тому ж VIII Пленумі ЦК ВЛКСМ всі суперечки велися навколо організаційної будови ВЛКСМ. Вони настільки далеко відійшли від первинних, що багато їх рішень стають просто неприйнятними. Якщо на обласному рівні вони ще якось спрацьовують, то на місцях треба розраховувати лише на свою винахідливість».

Коментарі тут, мабуть, зайві. І ще один момент, який викликав бурхливу реакцію під час обговорення: це — рекомендації райкому комсомолу до комітетів щодо висунення своїх представників для участі у виборах в республіканські і місцеві Ради.

Як бачимо — хвили часу не спливали непоміченими Кіровоградським райкомом комсомолу. Акцентування уваги на сучасних проблемах — саме так можна умовно охарактеризувати наступну частину конференції — обговорення звіту.

ОБГОВОРЕННЯ

Обговорення доповіді почалося жваво. Першим піднявся на трибуну Віктор Громовий — вчитель історії Союзівської СШ. І перша, а б сказав, невдача: порушивши регламент (виступав довше), Віктор гозорив красиво. Та так, що в залі чулися репліки.

Йшлося і про партійне керівництво комсомолом, і про відродження української мови, про те, що звіт — і той робився російською...

Саме аналітичного обговорення, на жаль, не було і в виступах Сергія Дерез'янка, колгоспника, Миколи Мороза, секретаря партбюро колгоспу «Дружба», інших.

От Олена Зінченко, секретар комітету комсомолу Союзівської СШ, так та зуміла чітко висловитися про шкільний комсомол, про становище старшокласників села. З болем діючи згадала про своїх шефів — науково-виробничі об'єднання «Еліта». Коли школярі, бачачи, що шефи з них нікудишні, запропонували самі взяти шефство над «Елітою», то... що ви думаєте? «Еліта» погодилася, що учні були шефами.

З виступу Лідії Ярошенко, бібліотечаря Аджамської сільської бібліотеки, було чути, що до них, у колгосп, дуже рідко їздять працівники райкому комсомолу, обгрунтувала теоретично, в чому ж зміст виступу стосовно Іл'їнського села: «повертати борги селу».

Хоч і були цікаві фанти, навіть дещо гіркотніші в словах Ольги Вавіленко, старшої піонервожатої Грузчанської СШ, однак, носили вони інформативний характер. До речі, це біда не однієї Ольги — в більшості випадків виступаючі говорили типу «От у нас...», а в підкріплення — фрази, фрази, фрази...

Дещо незрозумілим залишився спогад виступа Рустава Вавренюка, інструктора відділу комсомольських організацій Кіровоградського райкому ЛКСМ України. Плутано наговоривши всіляких слів про соціальні проблеми, він закінчив цю частину свого красномовства словами про відсутність у магазинах козбаси, м'яса...

Такого, мабуть, не варто говорити. Можливо, Руслан знає не словами, а якоюсь най... найрозумнішою порадою, як зарадити справі можуть комсомольці району? То хай би про це і говорив.

Ща не подобалось і таке хоч би й у Р. Вавренюка: разів зо три повторив: «у нас регламент стислий, тому я постараюся якнайкоротше сказати... бо я прихильник регламенту...». Така пуста словесність лише забирала час у самого ж Руслана і набридла слухачам.

Зрештою, на конференції було ще декілька цікавих, живих моментів, коли мова заходила про НРУ, питання мови, вибори в республіканські і місцеві Ради. І про вибори в республіканській й місцевій Раді не лише говорили, а й зразу, ще навіть без республіканського Закону про вибори, запропонувала конференція рекомендувати від комсомолу району Віктора Громового.

ЩО ХОТИЛОСЯ БАЧИТИ І ЧУТИ

Зразу скажемо: корінною, переломною і т. д. ця конференція не була. Цікавою — так, але ніяких революційних змін не внесла. Але так про неї відгукнулася делегат Лідія Григор'єва, член комітету комсомолу Кіровоградської центральної районної лікарні.

Мені хотілося, коли я йшов на цю конференцію, бачити і чути не традиційний живий звіт. Він був. Мені хотілося бачити цікаві виступи, обговорення — вони були. Був добре організований і процес роботи, відпочинку гостей і делегатів.

Ну, а як же недоліки? Чи, може, про них не будемо, все-таки ж конференція показова? Ні, чому ж бажала б більшої демократичної і гласної роботи засідання представників делегацій — щоб це засідання працювало, а не сліпо погоджувалося одностайністю голосів із зачитом папірців, які починалися «є пропозиція...». Чия пропозиція?

Не хотілося б чути багатослів'я — зрозуміло, наша мова багата на епітети, на красиві, безвідносні слова, але ліпити з них виступи — не варто.

У роботі конференції взяв участь і виступив на ній завідувачий відділом організаційно-партійної і кадрової роботи обкому партії В. Д. Бабій.

Ю. ЯРОВИЙ,
спецкор «Молодого комунара»,
Кіровоградський район.

ЗВІТИ І ВИБОРИ В КОМСОМОЛІ

У той час, коли в Ульяновському райкомі комсомолу секретар-машиністка передрукувала шостий, вже остаточний варіант звіту про роботу районного комітету ЛКСМ України, який мав зачитуватися наступного дня на ХХХІ спільчанській конференції, і на сторінках якого були слова «...ще є випадки пияцтва серед молоді», — в ресторані, неначе підтверджуючи слова звіту, через густу хмару цигаркового диму під магнітофонне зачитування можна було спостерігати танець, який запозичили ульяновські парубки у своїх пращурів з минулого тисячоліття: незрозумілі рухи рук, дикі вигукі і т. п.

Картина, як бачимо, підтверджувала слова звіту, над яким, скажемо без перебільшення, довелося добре попотіти працівникам Ульяновського райкому комсомолу. Шкода лише, що в ньому, скажемо зразу, не було дано місцевого аналізу, чому молоді так хочеться випити, а не зайнятися чимось цікавішим. Та й що ж оте: «цікавіше», де його взяти, як організувати? Думає, відповідь отримаємо наступного дня, на Ульяновській районній комсомольській конференції.

Але справа в тім, що добре організована конференція пройшла не дуже добре. Той же звіт, на перший погляд, особливо коли його читав, а не слухав, видається діловим і конструктивним: через кожне речення критика, критика. Вибуду за 10 місяців 300 чоловік зі Спільноти — погано працювали (на підтвердження чулися загальні слова, які можна сказати на будь-якій районній конференції в області чи й

республіки). Пожурили трохи Мечиславську неповну середню школу, де не прийнято до ВЛКСМ жодного старшокласника за останні місяці, згадали інші, подібні школи тихим критичним словом.

Аналіз причин втрати комсомолом авторитету теж можуть запозичити інші доповідачі. Як тут говорилося, це «відрич від первинних, від реального життя, самовідхилення від участі у формуванні на підприємствах рад трудових колективів...». Одним словом, аналіз був загальний, такий, про який комсомольці, в тому числі й делегати, гості конференції чули вже не вперше.

Подібних зауважень можна навести чимало, самокритика тут брала верх на усім.

Абзац звіту здебільшого починався з факту: чи то позитивного, чи негативного, а як підсумок — щось на зразок: «разом з тим у нас є ще певні недоліки». І дуже шкода, що слова Володимира Халавки, першого секретаря Ульяновського райкому комсомолу, сказані перед початком конференції і зміст яких: «критикуючи — пропонуй!» так і залишилися словами. Сам він у більшості випадків теж не пропонував. Звіт же читав настільки сухо, що виникло запитання: чому він перед конференцією не прочитав його про себе хоча б два рази?

От питання про мову, яке знайшло місце в попередніх варіантах звіту, було чомусь викреслене. Хоча серед 334-х обраних делегатів лише 5 були росіяни. Не зважаючи на це, «за старинкою», звіт робився російською і виступи декому райком «рекоменду-

вав» робити не державною згодні вже мовою. Хоча саме нею, чистою, барвистою виступав перший секретар Ульяновського райкому партії Володимир Григорович Білар. Чому б комсомолу не наслідувати цей приклад?

Якщо попередні зауваження щодо м'якого читання звіту, надмірної самокритики, його безаналітичності можна оправдати хвилюванням перед конференцією, то випадок з мовою свідчить лише про небажання чим швидше включитися в перебудовний процес, який і поставив вимогу перед нами не забути, берегти свою культуру, історію.

Прослухавши всі виступи, можна справедливо сказати, що деякі з них свихлювали. Так, Сергій Замковий, секретар комітету комсомолу цукрокомбінату, зразу ж почав про виховний процес, про те, що відсутня конкретність у даному напрямку роботи з молоддю. Згадав, що 29 жовтня, на ювілей Спільноти, райком комсомолу лишився осторонь організації в первинних (допомозі) нашого з вами свята.

Ірина Лаценюк, старша піонервожата Богданівської неповної середньої школи, перша висловила побажання на адресу працівників райкому комсомолу: «поменше треба сидіти в кабінетах, і побільше — в первинних». Подібне чулося ще в десяти виступах.

Взагалі, таке побажання, яке прозвучало від Ірини Лаценюк, не нове, і про нього можна було б назвати не згадувати, якби воно не звучало... три роки тому на минулій спільчанській конфе-

ренції. У звіті про це говорилося, що райком комсомолу врахував усі попередні зауваження, зробив висновки з критики. В даному випадку тут запровадили такий метод роботи, як «відрядження». Оскільки він, певно, не дав бажаного результату, у звіті не обійшлося й без самокритики типу: «але разом з тим... ще багато працівників райкому комсомолу мало виїжджає в первинні».

Не схожою на попередніх шість виступаючих була Олена Макавічук, Олена працює дояркою в колгоспі ім. Богдана Хмельницького, член комітету комсомолу господарства. Вона не говорила красномовних слів про успіхи, не сказала нічого, вже всім відомого і набридлого свого повторюваності про кризу в комсомолі. Молода доярка, на мою думку, професійально внесла пропозицію по веденню соціалістичного змагання. Мовляв, воно є скрізь, але, щоб інформація жива і «свіжа» доходила до спільчан всього району, варто запозичити в цьому напрямі досвід деяких газет. І щоб не сухі цифри висіли на стендах, а з короткими і щирими коментарями про передовиків, про... ледарів.

Ну, а решта виступів? Що вони внесли цікавого в обговоренні звіту і чи справді було це обговоренням?

На жаль, обговоренням звіту не можна було назвати виступи окремих товаришів. В більшості випадків вони носили словесний характер — повторення загальних слів, або мали чисто інформаційний відтінок — «от у нас так, а у нас — інакше». Мені здається, найбільша вада таких

виступів у тому, що вони не носили аналітичний, пропозиційний характер.

Врешті-решт, на цьому б можна було вже ставити крапку. Але тоді в читача виникне цілком природне запитання: чому б загально не бути: «Як і десять років тому»? Адже конференція пройшла тихо, спокійно, плінно. Думається, було б несправедливо її порівнювати із тими застійними часами. Не видалася вона бойовою, із революційними змінами, пропозиціями — це правда. Та були тут і позитивні моменти.

Наприклад, відсутні були самопохвали, які раніше ми сприймали за належне. Не говорилося надмірно і про кризу в комсомолі, а значить, присутні розуміли, що говорінням авторитету не піднімеш. Зрештою, оновили виборний актив. А він справляє враження бойового.

Чи це так, з часом побачимо. Але хочеться вірити, що комсомольські справи робитимуться в Ульяновському районі набагато жвавіше, ніж пройшла конференція, яка визнала роботу за звітний період задовільною.

Зразу ж після конференції відбувся організаційний пленум Ульяновського райкому комсомолу. На ньому першим секретарем райкому комсомолу було обрано Володимира Халавку, другим — Аллу Бабій, секретарем — завідувачем учнівської молоді — Наталю Бойко, завідувачим відділом комсомольських організацій — Миколу Откидача.

Ю. Джерельний,
Ульяновський район.

Екзамени з оцінкою «трійка»

ХАЙ вибачить мені читач за, можливо, задалеким екскурсом в історію, але інакше як підійдеш до питання про психологію його величності масового глядача? Того самого, який завжди хоче бачити «найновіше, найкраще, найгостріше, найсучасніше, най... най..., найімпортніше». І в якого найдоброчеснішого журналіста вистачить духу безапеляційно ганити свого співвітчизника за те, що, надивившись нудних «виховних», «спрямовуючих», «реалістичних», але малохудожніх фільмів, спектаклів і т. п., він мимоволі потягся до «заборонених плодів» імпортного відео, навіть за фантастичну ціну...

— У вас, мабуть, відео часто нині буває? — наївно поцікавився я, не сумніваючись у ствердній відповіді.

— Та ні! — чи то здивовано, чи розгублено відказала новообраний секретар. — Ми, правда, можемо ходити на відеофільми у центр селища...

Отже, слова ці повернули на думку, що до повного охоплення Новоархангельського району (як і багатьох інших) відеосервісом ще далеко. Згодом думку цю підтвердив і перший секретар райкому комсомолу А. Шаров... Висновок, здавалось би, сам собою напрашується: розвивати слід відеомережу — з огляду на

9 жовтня 1986 року № 404, продажу квитків нествореного зразка і незареєстрованих у бухгалтеріїх відділів культури...».

А. А. Кучерова, економіст районної кіновідеомережі, з якою ми завели розмову про причини негативного ставлення цього відомства до «мостівців», вважає так:

— Я вам скажу як мати: сини у мене підрастають. Не хотілось би, щоб деякі фільми, які показують у тому відеоцентрі, вони дивилися!

— Я вас розумію, але ж кіновідеомережа теж показує усякі фільми? — зауважив я.

— Зрозумійте, я говорю тут

ператорів порозгонив! А художній керівник Юр'ївського будинку культури, що за 8 кілометрів від Добровеличківки, зітхав: «Е-е-е, якби нам відео, то було б кому дивитися!». Відео в Добровеличківці є: щодня у невеликому залі кінотеатру «Жовтень» тричі на день крутять то «Поліцейську академію», то «Командос», то ще щось того ж ґатунку... Але щоб якийсь відеокооператив поїхав у Юр'ївку? Та нізачо, ніколи, Володимир Олександрович — категорично проти! Тому що в Юр'ївці крутять фільми 20-річної давності і застійної якості — на них тільки тому й ходять, що більше немає

ПЕРЕБУДОВА:
ТВОЯ ПОЗИЦІЯ

АЛЕ ЧОМУ ЧАСТІШЕ НЕ КРАЩИМ СВОЇМ ЛИКОМ?

Втім, нині це теж уже історія. Сьогодні відео стало куди доступнішим — і за ціною, і за позицією. Та, як назло, зголоділа на пуританському харчі публіка кинулася ковтати все підряд, що їй не підсували б. Якби ж то хто сподобився у цей момент «підсунути», хоч би для розширення асортименту, побільше стрічок вищого ґатунку — в їх, кажуть, не бракує в зарубіжному відео... Куди там! Полізли у наше «вікно» як не упрі, то костолами; як не майстерно склепані монстри, то убогі духом «супермени»... Переглянувши немало так званих комерційних стрічок, я зрозумів, чому у Бобринці, у Новгородці, а то деінде наш масовий акселерат, вражений побаченням відео, завзято (куди тому «нінізі!») трощив часом паркові лави, дерева, перекидав урни і щосили футболів сміття... До речі, така бурхлива реакція у деякого з юних «відеоманів» спостерігалася на терені нашої області в основному тільки на перших порах після впровадження відеосалонів. Потім чи то адаптувалися до збуджуючого видава, чи дали належний ефект «запобіжні заходи», — нині, в усякому разі, про різні неподобства, вчинені під впливом відеострічок, до редакції прийняйми чомусь не пишуть і не дзвонять.

Недавно довелося мені бути в селі Підвисокому Новоархангельського району. Одне задоволення було бачити, з яким захватом і охотою діти зустріли тут звістку про те, що з райцентру приїхало «відео». Того дня хлопчики та дівчатка дивилися догори, весели мультфільми. А мені, авторові, думалося про переваги прогресу і ненав'язливого, але всюдисущого відеосервісу. Згадувалася й не раз уже прокручена по телебаченню реклама сучасних відеосистем «Інтервідео», за допомогою яких можна не лише розважатися, але й ефективно розвивати своє мислення, оперативно вивчати мови тощо...

На грішну землю повернувся того ж дня завдяки короткій, але корисній розмові із новообраним секретарем комітету комсомолу колгоспу імені Енгельса Світланою Ярошенко. Розмова ця проходила не у якомусь далекому закутку Новоархангельського району, а в правлінні колгоспу, розташованому на околиці райцентру. Говорили про молодіжне дозвілля...

ті нові можливості, які відкриваються на цьому шляху. Розвивати її з тим, щоб поставити на службу культурно-освітній, навчальній роботі, та й дозвіллю теж. Але...

У Новоукраїні надумали створити власний молодіжний центр. Очевидно, ідея ця була для райкомівців не тільки новою, але й дещо туманною. Одне випливало із нашої розмови з другим секретарем райкому ЛКСМУ О. Маринкевичем: одним з стрижнів центру мав стати відеосалон, який був би одночасно й філією Кіровоградського молодіжного об'єднання самодіяльної творчості (МОСТ). І ось на базі палацу культури «Ювілейний» член райкому комсомолу Павло Ігнат'єв разом із своїми однодумцями та культпрацівниками заклали перший камінь, так би мовити, майбутнього центру. Та до «другого каменя» діло не дійшло. Бо невдовзі директор районної кіновідеомережі О. С. Іщенко разом із завідувачим райфінвідділом М. М. Драгою заприїмали кооперативного конкурента і розпочали рішучий наступ на нього. Дуже швидко і без видимих втрат вони «перемогли». Та й чи могло бути інакше?

Секретар Новоукраїнського райвиконкому, відповідаючи на це питання, був лаконічним: у селі Диминному люди на сесії виконкому підняли питання про догоровизну кооперативного відео: цілий карбованець; до того ж 20 липня 1989 року облвиконком прийняв рішення «Про забезпечення порядку ведення платної театральо-концертної діяльності, організації гострольної роботи та відеопоказу в області...». Згідно названого рішення, виконкомом належало «забезпечити додержання порядку, за яким усі відеотеки, відеозали, відеосалони, відеокафе і відеобари, незалежно від їх відомчого підпорядкування, реєструються виробничими об'єднаннями кіновідеомережі і прокату кіновідеофільмів управління культури облвиконкому, дирекціями кіновідеомережі відділів культури міських і районних Рад і здійснюють свою діяльність на основі укладених з ними договорів...». Представники влади одержали, згідно цього рішення, право «припиняти показ відеопрограм, відеофільмів у разі порушення репертуарної політики, цін, встановлених наказом Держкіно СРСР від

не тільки як економіст кіновідеодирекції, а і як пересічна людина. Ми виховуємо дітей, виступи перед сесіями організовуємо; та й не всі ті фільми, які дає дозвіл показувати МОСТ, дозволено показувати у відеотеках нашої системи. Через те вони нерідко зводять — нанівець усе наше виховання...

Звісно, після таких слів Алли Андріївни щось заперечити їй було просто неможливо. Тому попросив її пояснити чому ж тоді, за словами Павла Ігнат'єва, на Новоукраїнському цирку розаводі працює відеосалон ківської кооперативу «Сервіс» і ніхто його не закриває.

— Дійде черга і до «Сервісу», — запевнила економіст.

Заглиблюватися в обставини «відеоконфлікту» в Новоукраїні, очевидно, немає сенсу. Інтерес кіновідеомережі тут очевидний: збереження власної монополії на організацію показів. Адже досить було місцевому кооператорові Сергієві Калосі оформити свою відеоапаратуру разом із записами як арендовану кіновідеомережею — фінансові органи одразу полишили його контролювати. Те ж саме, очевидно, доведеться зробити і решті «відеосепаратистів».

Як я вже сказав, не можна не посипувати турботи А. А. Кучерової про моральне здоров'я підлітків. Та й «Молодий комунар» про це вже не раз писав. Але від часу тієї нашої розмови не полишає мене й сумнів: неважко ж це наші діти вже наперед є настільки зіпсованими, що не хочуть дивитися дозволених фільмів у кіновідеомережі і біжать на «заборонені» в кооператив, де з них деруть три шкури? А може, тут справа просто в якості обслуговування, яка стала «нормою» в сільських кінозалах, через що й віддають глядачі перевагу приїжджим «джентельменам» малого екрана? У тому, що якість ця нижча усякої критики, сумнівів немає не лише у мене. А потім — чи такий вже безідейний отой вибір фільмів МОСТу? Адже діє ця молодіжна організація під егідою не чужорідного ЦРУ, а нашого ж таки комсомолу...

Так, дуже різні думки про відеокомерцію витають нині в повітрі, так би мовити. Ось директор Добровеличківської райкіновідеомережі В. О. Поважнюк висловився при зустрічі зі мною однозначно: «Я б усіх цих коо-

на що. Втім, у тому, що на село шлють найчастіше третьосортні фільми, винен вже не В. О. Присяжнюк.

Отже, спробуємо відповісти нарешті на питання, яке досі тримало «про себе»: відео — добро чи зло? Якщо зло — то для чого воно нам потрібне, якщо добро — то чому так багато людей обурюється «відеоотрутою для мозку»?

Відео взагалі, як і всяка, певно, технічна новинка — дволикий Янус. І користь від нього може бути неабияка, і навпаки. Чому ж у нас, на переконання дуже багатьох, «відеоанус» обернений до нас своїм не кращим ликом?

— У своїй комерційній діяльності ми послугуємося відеозаписами, які нам доступні, — сказав мені голова МОСТ О. Тарасов. — Хіба можна нам ставити у вину, що практично не маємо, скажімо, пригоничівських фільмів вітчизняного виробництва, які могли б конкурувати із зарубіжними? Або — немає стрічок українською мовою, із виконаними на сучасному рівні записами здобутків української культури, про відродження якої нині так багато говориться... Причина — в тому, що на сьогодні вітчизняного відео, не кажучи вже про національне, практично не існує; та й з імпортного ми користуємося тим, що нам доступне... На мою думку, відео під силу сприяти поширенню не лише «комерційних» стрічок і сюжетів. Більше того, ми згодні створювати навіть неприбуткові салони, які утримувалися б на відрахування з прибутків від «масових» фільмів...

Що ж, можливо, Олексій і правий у тому, що нинішні завісідники відеосалонів не одразу підуть на відеофільми, які відрізняються від нинішніх комерційних, як Парфенон від конюшні... Я особисто схильний вірити в інше. Та як перевірити, кожному з нас свою правоту? Як нам уздріти кращий лик Януса, якщо він вперто не відвертає від нас гіршого? А може працівники кіновідеомережі області, котрі претендують на монополію у відеобізнесі, тому й прагнуть її, що знають вихід? Так хай же поділяться з нами своїм неочікуваним знанням! Хай позбавлять сумнівів і А. А. Кучерова, і Павла Ігнат'єва, і автора, і читачів...

п. селецький.

Любимо повторювати про царя Петра: «вікно в Європу прорубав». І начисто забуваємо, скільки народів замурував живцем великий самодержець у своїй державі. Навряд чи могло те єдине «царське вікно» впустити світла стільки, аби розсіяти морок по нужденних закутках «всія Русі»... За дивною іронією долі (хоч і не без підстав), за аналогією до «вікна в Європу», названо «вікном у світ» і цей дерев'яний ящик зі світним екраном. Іншими словами — телевизор. Довгі роки вікно це виходило, образно кажучи, тільки на «зразкову вулицю». Тобто, бачили ми по телевізору тільки те, що нам дозволено було бачити. Хоча, звісно, згодом появились і «нюанси»; поширив вибір: замість однієї програми — кілька, замість «гелубого» екрана — кольоровий...

І все ж, що там не кажіть, але справжній переворот у свідомості телеглядача відбувся тоді, коли прогрес подарував йому можливість дивитися крізь своє «телевікно» на індивідуальні «пейзажі», в тому числі й екзотичні, — досить було підключити відеоманітофон, це диво техніки, і поставити касету із записом. Вітчизняне, дбайливо регламентоване «телевікно» перетворилося на «відеовікно» (здебільшого імпортне).

5

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

ВАША ДУМКА?

Чому нині багато людей віддають перевагу пасивній, збоченій від суспільних проблем позиції, що ґрунтується хай і на будувальній вірі? Тут можна почути цілий спектр відмінних по суті думок. Не без претензій і та, що перебудова породила в багатьох надію на її стрімкий успіх, і його відсутність сприймається багатьма як особиста образа, сил, однак активізуватися, бракує. Людям важко в цьому звинувачувати — минуле зачіпається за сьогоднішній день. Тож феномен небувалої донині популярності екстрасенсів — це до всього і запічка жити чужим розумом.

Газета «Известия» недавно сповістила своїх читачів про ставлення до екстрасенсів в інших країнах, зокрема, в Канаді. «38 цілодобових каналів телебачення — на всі смаки. Але чого нема — так це екстрасенсів. Невже за океаном не знають про наш «прогрес»? Пояснення інше: будь-яка північноамериканська телепрограма дорожить своєю репутацією, не бажає дістати клеймо «темної і неосвіченої». Сеанси ж масового гіпнозу — взагалі рідчезно небезпечна, практично у всьому світі вони заборонені законом. Свято дотримується найдревніший принцип медицини — «не нашкодь...».

Нав'язлива ідея панacea від усіх бід. Скільки їй жити?

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

11 листопада 1989 р.

КАШПІРОВСЬКИЙ, Чумак, Джуна, Дударчук... Ці імена нині на устах сотень тисяч людей. На родні зіслителі, ясновидці, паропсихологи, телепати — а зараз це відомо достеменно — поставили на ноги, підлікували, оздоровили десятки тисяч людей. У повітрі завісувала надія на загальну панaceю.

Списки в чергу на прийом до екстрасенсів складаються вже на 1993 рік... І раптом з'ясувалося, що розборханий можливим гнітючим чеканням народ можна лікувати через... телеекран.

Під час першої всесоюзної трансляції на початку жовтня заняття Кашпіровського навряд чи знайшлося багато тих, хто дивився б по другій загальносоюзній програмі «Кіносерпантин». Цю передачу перенесли на пізніше і головний режисер театру імені Ленінського комсомолу Марк Захаров не без іронії усім нам «дає установку» на міцне здоров'я і хороше самопочуття. Переконали, його жарт багатьма був сприйнятий як несерйозний і несвоєчасний. Бо є конкретні результати лікування! Є реальна (і ледь не миттєва!) допомога!

давно. Але й уже досить тривалий час ми знаємо про різну полярність біополів людини — плюс і мінус. Попри наш елементарний знання з фізики, тут існує така гіпотеза: різноманітні заряди — не сумісні, однойменні ж — навпаки, сумісні.

Аби розвинути хід подальших думок, зверну увагу читачів на один з матеріалів «Молодого комунара» від 16 вересня ц. р. «Важко буває перші 100 літ...». Візит в редакцію на наше запрошення науковця з Києва Зої Митрофанівни Гречишникової викликав справжній ажіотаж серед журналістів, хоча ми, здавалося, найпростіше і найоперативніше серед представників інших професій, адаптуємося в періоди переорієнтації цінностей. Більшість із нас в оті всі чудеса, описані в згаданому матеріалі, вірять. Сліпо вірять — про це свідчать листи та телефонні дзвінки до редакції — багато наших земляків. Мені теж видаються цілком науковими, апостеріорними дослідження цієї вченої. Однак є кілька моментів, над якими варто замислитись.

Ось один з них. «Плюсам» про-

почуваємо, ось чому конфліктуємо! Не виключено, що «мінуси», яких усього 10 процентів, стануть у нас незабаром соціально припущеною групою. Ну, а «плюсам» залишається лише схиляти голову в їхній бік, звинувачуючи в усіх смертних гріхах. Чи нормально це, ну хоча б зараз, коли все воно на рівні, хай і живучої, але гіпотези?

Іх, «плюсовиків», має взяти під своє крило А. М. Кашпіровський, стверджує З. М. Гречишнікова. Віддамо їй належне: вона проти лікувальних сеансів по телевізору. Поки що, в усякому разі. Хоча потік вдячних листів від людей — свідчення реального, фантастичного зіслення. Певно, не вірити нині у феноменальні можливості Анатолія Михайловича по меншій мірі безглуздо. Однак хто з певністю скаже, що занурення в гіпнотичний стан мільйонів людей не таке вже й небезпечне? Людина «акололась» раз, другий — це вже наркоман! Інша культурно, але часто пиячила — ось і «алкаши»! Тоді звичка до гіпносеансів — «гіпнонаркоманія»! Неамотивована поведінка, що потім з'являється, вимагатиме чер-

чином, фактично благословило розлучення.

Хай читач сам зробить висновки... Скажу одне: консультативні осередки для молодят, якщо гіпотеза підтвердиться, певно, будуть створені. А от що робитим різноманітним, хто вже одружився, має діяти?

ПОВЕРНЕМОСЬ до води. Ми вже писали, що члени секції «Біоелектроніка» в Полтаві (при місцевому відділенні всесоюзного НТО радіоелектроніки і зв'язку імені Попова) вважають: якщо пропустити мінусову воду через сито вона стане... плюсовою. Якщо повторити операцію, її плюсові якості поліпшуються. Чи суттєва різниця між ситом і розпилювачем, вмонтованим у водопровід (душ)? Якщо — ні, виходить, приймати душ можна цілодобово тільки «плюсам», а «мінусам» він просто шкідливий. Вони, мабуть, повинні обливатися водою, взятою безпосередньо з крана?

А ось цілий ряд «оздоровчих» теорій і тверджень, які в сукупності протирічать одна одній. Вже давно точаться розмови про так звані біоритми, що постійно проводять людину протягом її життя. Фізичний, емоційний та інтелектуальний рівень людини графічно визначаються синусоїдною з періодичністю 23, 28 та 33 дні відповідно. Кооператив «Лідер», що існує при редакції, може надіслати ці біоритми будь-якому бажаному.

Тепер звернемося до твердження З. М. Гречишникової про енергопаузи. «Ті, хто народився в осінньо-зимовий період (з жовтня по березень) мають енергопаузу з 5 по 11 число щомісяця; з квітня по вересень — з 17 до 22».

Беру чистий аркуш, вираховую свої біоритми в жовтні. Виявляється, з 4 по 15 у мене має бути фізичний підйом. А за Гречишниковою з 5 по 11 «почуває себе людина... невпевненою, частіше підвладне усяким несподіваним нещастям, хворобам...». Мабуть, організм у цей час дуже ослаблений...?

Спробуємо підсумувати: 6 днів — енергопауза, 11 — фізичний спад, 2—3 критичні дні (дні, коли синусоїди біоритмів перетинають на горизонтальній осі). Додаємо 5—6 днів магнітних бур та 5—6 їхніх передднів; висновки «космічних часів», що публікуються в «Крестянке» (несприятливі дні), гороскоп в «Студенческом меридіане», фази Місяця — ось вам календарний місяць, (а то й більше)! Якщо вірити всім цим теоріям, то практично щодня треба бути обережним, не перевантажувати себе нервово та фізично. І це у вік гіподинамії, підвищеного стресового фактору?

Що нам, простим смертним, робити? Не вірити всьому, що пишуть — це безглуздо: так можна втратити статус homo sapiens, Вірити всьому — даруйте. Фанатично віддатися теорії, яка нам найбільше подобається! Нерозумно. Чекати висновків авторитетних вчених? Варіант, мабуть, найоптимальніший, але скільки чекати!

Ловлю себе на думці: чим більше розширюється мій обсяг познань у пропонованій розмові, тим невпевненіше себе почуваю. З іншого боку, й ретроградом бути якимось незручно і, мабуть, несерйозно. Проміжна ж позиція — сприймати як належне все, що відбувається довкола і терпляче очікувати, що скажуть інші — це не для нас, журналістів.

Хто з нас має право на думку в останній інстанції? Ніхто. Це аксіома. Відчуваю, що у певної, якщо не значної кількості читачів, можу викликати на себе вогонь критики. Бо взявся за перо у той час, коли з успіхом проводить прес-конференцію А. В. Чумак (телепередача «Це ви можете» від 14.10.89 р.), коли А. М. Кашпіровський береється лікувати традиційно невиліковані хвороби, навіть СНІД. Однак, переконалими система знань, узагальнення потрібні! Бо хто відповідатиме за можливі неоправдані наслідки? Чумак? Кашпіровський? Журналісти?

Таких як я, що по-своєму сприймають чудеса в багатьох їхніх проявах, немало. Важко заперечити тій думці, що стрімко гнати за чудовим міражем істини необхідно і цілком природно для людини. Що ми і робимо. Кожен, як може і як розуміє.

А ти як міркуєш, читачу?

Анатолій БЕЗТАКА.

Попервах скептичні у бік екстрасенсів погляди Міністерства охорони здоров'я перейшли нині на нейтральні. Це вже добре, що хоч не втручаються, не забороняють.

Усе ж я б дозволив собі пожалувати з приводу такого невтручання. Поясню чому. Хто, як не наші лікарі мали б оперативно проаналізувати, оцінити і систематизувати небувалий феномен екстрасенсів! Вчені? Та їм для цього треба роки! І, мабуть, саме тому так сталося, що нині цю нелегку роль взяли на себе — хай не об'єднуються колеги — дилетанти-журналісти.

Дилетанти-дилетантами, але саме засобом масової інформації зараз дякує народ. «Пущать!» — стоголосся несеться громадська думка і її луна підхоплюється все ширшими верствами населення. Вітм, зворотний бік медалі теж існує і мовчати про неї не слід. Сліпий фанатизм у невивченому питанні може призвести до глибокого розчарування, про наслідки якого можна тільки здогадуватися. І, мабуть, добре, що скептики ще не перевелись.

Багато хто переконалий: сила дії екстрасенсів не в них самих, а в називанні, яке вони викликають у пацієнтів за рахунок свого сильнішого біополя. Якби, вважають вони, вдалося виміряти біополе всіх людей на землі, то майже одразу б можна було підлікувати практично всіх.

В дечому з цією думкою можна, звичайно, погодитись, бо про наявність біополя у людини і його вплив на біополі інших відомо

понуять аживати «тригодинну» воду в їжу, купатися в ній. Ви, скажімо, — «плюс». Так от, набиріть в три години ночі (за літнім часом) цієї води, а потім цілий день користуйтеся цією «коловсальною енергетичною силою» рідною. Даруйте! Водопровід — ємкість? Так. Відрої! Теж. Тоді цілком резонанс запитання: чому в одній ємкості заряд, якщо вірити поданій схемі, мінється, а в іншій — ні!

З іншого боку, я готовий повірити, що заряд води взагалі таки мінється. І заодно звернути увагу читачів на таке (див. узагальнену енергограму прісної води, опубліковану у згаданому матеріалі): вода стає «плюсовою», як правило тоді, коли населення нею користується мало; перед роботою, в обід, після роботи, перед сном ця вода стає «мінусовою». Може, це пов'язано з тиском води у водопроводі?

З. М. Гречишнікова переміряла всіх членів редакційного колективу своєю антенкою. Були серед нас «плюси», були й «мінуси». Згадаймо її слова про небажане перебування цих людей в одному колективі. Це «створює... психологічний дискомфорт і часті конфлікти в колективі». Добре ще, що в нашій редакції достатньо людей, здатних поглянути на все це з відомою долею іронії. Але...

Недавно одна моя знайома переміряла антенкою в своїй установі всіх своїх колег й одна з них виявилася «мінусовою». І пішло-поїхало перемірювання кісток! Не забарилася і скоростиглі висновки: а, ось чому ми себе погано

гового підживлення «гіпнонаркоманом». А там з'ясується, що дискомфорт, погане самопочуття можна подолати тільки черговою порцією випромінюваної очима психіатра енергії «невідомої сили».

В «Советской России» в одному із серпневих номерів був опублікований фейлетон «Ну и чудеса!». Автор стверджує, що після спілкування через телеекран з Алланом Володимировичем Чумаком і вживання «косвященної» ним води він потрапив на... операційний стіл і його ледве врятували. Цього ж дня, як стверджує автор, з'ясувалося, що багато людей мали серйозні проблеми зі здоров'ям; доходило до інсультів та інфарктів. А хто знає про реальні наслідки телесеансів? Чумак-то (за Гречишниковою) — сильний «мінус», а «плюсовиків» у нас аж 90 процентів...

Одна з читачок «Літературної України» (а саме ця газета «відкрила» широкому загалу З. М. Гречишникову) як відгук на публікацію «Людина живе після смерті!» («ЛУ» від 20 липня ц. р.) написала, що вона... розлучилася з чоловіком, який на всі сто повірив у слова Зої Митрофанівни: «...коли подружжя має різні заряди біополя, це призводить до тяжких захворювань одного з членів подружжя, спостерігається рання смерть одного з них...».

З. М. Гречишнікова взялася виміряти біополе людини, яка писала листа, і про яку вона, ця читачка, думала. Вчена підтвердила: заряди біокаркаса різні, і, таким

«Діти — наше майбутнє», — кажемо ми. Старики — теж наше майбутнє. Перш за все тому, що втекти від старості ще не вдалося нікому. Але не це основне. Головне, що наше ставлення до стариків, нинішнє їх становище в суспільстві — це показники рівня нашої моральності і душевної заможності. «Любовь к родному пепелищу» і «любовь к отеческим гробам» поет ставив в один ряд. Ми ж в розпалі творчого пафосу непомітно для самих себе викреслюємо стариків із кола своїх інтересів. Культ молодості, сили, міцних м'язів

зробив старість остаточно непристистною: заважає, мовляв, будівництву нового суспільства. Хоча кожен, хто знайомий з основами політекономії, знає: нинішнє багатство країни добуто безкорисливою працею старших поколінь, бо й ми тепер трудимось у рахунок дітей і внуків.

Недавно один сатирик пожартував: світле майбутнє наших дідів — це наше похмура сьогодення. У залі дотеп сміху не викликав...

ГРАНІ МОРАЛІ

Старість — НЕ РАДІСТЬ

особливо, якщо доводиться зустрічати її в гіркій самоті при живих дітях і внуках.

У СУСІДНЬОМУ будинку ховалася стару бабусю. Пронизливо голосила труба, виводячи тужну мелодію, гупав, поспішаючи за нею, старезний барабан, котрий бачив на своєму віку всілякого... Зачувавши тривожні звуки, зупинялись неподалік люди: хто з байдужою цікавістю, хто з жалістю («яке ж то горе родичам, хоча куди подінешся, всі ми смертні»). Родичам, однак, було абсолютно байдуже, бо на похороні їх просто-напросто не було. Проводжали стареньку ближчі і дальші сусіди та подруги-пенсіонерки, з якими колись просиджували вечори на лавочці біля під'їзду. Коли ж спускатись вниз вже не стало сил, вони інколи забігали самі: чи то просто погостити, чи й молочка або чогось гарячого занести. «Сьогодні я вам, а завтра, може, хто й мені, бо один господь знає, що з нами буде». Навідувався зрідка дільничний лікар, випишував купу рецептів і призначень, які особливо не допомагали — роки і хвороби брали своє. Та не тільки болячки «з'їдали» стару жінку, кажуть сусіди, гірко тужила вона за єдиним сином, котрий як згинув десь років двадцять тому, так більше і не з'явився. Одні переконані, що той десь на півночі, завербувався і гроші палатою грабе, інші — неге ж на півночі, тільки там, до неба в клітиночку і бушлат із козаним шамполем. А от небагатослівний завідувачий будинком Василь Григорович не сумнівається:

там гозорити, давно був, дуже давно.

— Не потрібен він мені..., нехай не ходить..., бачити його не хочу..., — жінка твердо переконана у своєму рішенні, та весь жах криється у тому, що побачити сина Ольга Сергіївна не змогла б і при бажанні: вона майже повністю сліпа. Хтозна, що тому більша сприяло — чи стареча хвороба, чи синівські «відвідини», після яких ще довго приходила старенька до тям.

— Як у мене за цих людей душа болить, — бідкається медсестра Ленінського району товариства Червоного Хреста Л. І. Ткаченко, — не передати словами. Хіба ж це по-людськи, жити в одному місті і покинути матір напризволяще. Вона ж йому життя дала, а він їй його вкорує.

Коли розмова мимоволі заходить про сина, Ольга Сергіївна рішуче її обриває:

— Нема чого за нього балакати. Він сам по собі, я сама по собі.

Колись були удвох єдине ціле, тепер розмежувались, мов чужі.

Точні координати роботи так званого «сина» (беру в латки, бо вважаю, що через ганебне ставлення до рідної матері цей чоловік давно втратив право так називатись) жінка назвати не змогла: чи то не хотіла, а чи й справді не знала, де тепер працює її Василь.

— То нічого не допоможе, тільки...

— ...біді наклічете, — додаю вже від себе, бо з розповідей сусіди і медсестри Любові Іванівни чула, що приходив Василь, як правило, напідпитку. Так, певно, легше було з'являтися у рідному домі, заглушуючи алкогольними градусами сором перед матір'ю й сусідами, перед рідним двором, котрий пам'ятає його ще хлопчиком.

— А як же ви самі? Адже... і в магазин треба, і... ну як же ви самі?

— Я помаленьку, у мене тепер усе помаленьку. Тут, за рогом — магазин, там далі — другий. (Ми, до речі, й зустріли Ольгу Сергіївну, коли вона йшла з магазину, несучи дві досить важкі сумки). Купляю продуктів на кілька днів, скільки мені одній треба. Так потихеньку й борщик собі зварю, знаю, де в мене що лежить. Он сусід казав, якщо, Сергіївно, буде вам погано, стукайте по трубах (у нас парове опалення спільне). Спасибі йому, картоплі мені купив на базарі, так що обходжусь сама.

— А внук до вас не приходив? — запитує Любов Іванівна. — У вас же внук, казали, є.

— Був, коли з армії прийшов. Казав, буде їхати кудись з Кіровограда. Більше не приходив.

У МАРІЇ Василівни, що однієї підпільної Л. І. Ткаченко, є також онуки, котрі, на відміну від хлопця, нікуди з Кіровограда їхати не збиралися. Однак дорогу до бабусиного дому давно забули. Не ходять і діти.

На старенькому буфеті у Марії Василівни лежить вирваний з шийного зошита листок, де великими, трохи стрибавими буквами написано «адреса моєї дочки» і нічого...

— Це написала, бо як помру, то щоб знали люди, де її шукати. Може хоч на похорон прийде.

Розмова з Мариною, однією з онучок, вийшла недовгою, але важкою. Молода жінка з сльозами на очах пригадувала «сюрпризи», які бабуся влаштовувала їм з матір'ю, коли мешкали в одній квартирі, як нацьковувала на неї рідного сина, атомачуючи дитини, що бабуся хороша, а мама погана.

А під кінець, нервово затаївшись, спитала:

— Вона не казала як, вигнала нас з квартири? Голих, босих... Мені тоді три роки було. Це тоді, як в комуналці, всі разом жили. Нас вигнала, а собі якогось чоловіка прийняла. Не казала?

— Але ж ваша бабуся...

— У мене немає бабусі.

Сказала — як відрізала, і вже йдучи, на ходу:

— Перестаньте дурницями займатись. Не лізьте не в своє діло.

Правду кажуть, що людина своїми руками будувє собі щастя. Коли ж схибив, переступив через найсвятіше... Кого винити, до кого прихилитись в останній свій час?

Уляна Микитівна в молодості була гарною і, як каже сама, щедрутою. Тепер стала сивою, зігнутою і буркотливою. Нашому з медсестрою Лідією Михайлівною приходило зраділа, але розпочала з атаки:

— Ти чого це, Лідю, до цих пір таблетки не приносила. Я на них тільки й живу.

— Немає зараз в аптеках, не заезли.

— Нехай шукають...

У цієї жінки один-єдиний син, причому не п'яничка чи якийсь рецидивіст. Досить пристойний чоловік, займає високий чин в одному з обласних центрів України, інколи наїздить, а от матір до себе не бере. Незважаючи на те, що знає: вона майже не ходить. «Вибив» їй квартиру з усіма зручностями, домісся, щоб попри всякі черги поставили телефон. Причину такої синівської «любові» Уляна Микитівна не приховує:

— Назіщо я їм у квартирі — стара, немінча. До них такі люди великі ходять, а я тільки очі мольотитиму. Та й невістка така, що не говорить, а пирхає... Вона й удома нічого сама не робить, робітницю наймає. А це, щоб після мене виносила...

Чим заслужили ці жінки (по області їх десятки, а може й сотні — ніхто не займається подібною статистику) такої злочинної байдужості від рідних і близьких. Тим, що працювали з дві-три зміни, не шукаючи захисту в профспілку, бо треба було підняти дітей. Що жили апроголодь, чекуючи обіцяного з високих трибун райського благоденства, а термін його приходу все відсувався. І ось вона реальність: мізерна пенсія й гірка самотність...

Багато можна було б розповідати про матерів, котрих дочки не пускали на поріг рідного дому навіть в гості; про синів, які «забували» з'явитись на похорони, зате гнівно вимагали віддати їм гроші, відкладені на поминаки. До якого рівня має донотитись суспільство, якщо діти вважають за звичайне підняти руку на матір, «мститись» їй, враженій хворобами чи прикутий до ліжка, за колишні образи. І вибрати помстою найстрашніше — забутисть.

У СУСПІЛЬСТВО розсудило, що для таких людей потрібні спеціальні будинки, де нагодують, нададуть кваліфіковану медичну допомогу. Будинки-інтернати, котрі в простонародді називають «богадільнями», стають останнім пристаном для багатьох, хто колись зводив, воював, відбудовував. Але, потрапивши сюди, звідки одна дорога, люди чіпко тримаються за зв'язок із зовнішнім світом. Хто в силах, навідується до колишніх сусідів, а найбільших щасливців відвідує прямо тут. Принесений домашній пиріжок чи сказане добре слово довго зігріватимуть душу думкою, що не забули, пам'ятають.

Скільки бід, горя нагромад-

жується в таких будинках (наша газета писала недавно про Кіровоградський психо-неврологічний диспансер), що сльози його колишніх, нинішніх і майбутніх мешканців давно розтопили в вічні сніги на Північному Полюсі. Ті, хто потрапляє сюди «з доброї волі» чи з волі рідних дітей, знають, що тепер у них єдина гурбота — чекати смерті. Ті, хто хоч трохи може себе обходити, страшається цього дому як вогню — «вмирати в рідних стінах».

Зоя Янівна теж не палала бажанням доживати віку в будинку-інтернаті. Та ампутували ногу, потрібен був особливий догляд, а двома синам про матір згадувати ніколи: у одного все благополучно, тому й не старається додати собі проблем, другий, алкоголік, давно втратив сім'ю і безслідно зник. Тоді вчепилась за останню соломинку. Попросила написати листа у Херсон, де живе колишня невістка з внуком.

Невістка відгукнулася відразу. Приїхала з дорослим внуком і на сімейній раді вирішили остаточно: бабусю оформлять в Херсонський будинку-інтернат. Взяли б до себе, та в малогабаритній одиниці квартирі тіснувало й для двох.

— Ми будемо вас навідувати, та й ви в гості вибиратиметесь, все ж близько будемо, — спокійно, чим багатом мешканцям «богадільні» обіцяють такі перспективи. Снажете, багатом (мається на увазі тим, кого привозять сюди діти, маскуючись під племінників чи племінниць). Але чи в багатьох з'являється довіра до таких обіцянок? Снажете, ні.

У Зои Янівни така довіра є. Невістка обійшла всіх лікарів, оформила документи, тепер чекають путівку з будинку-інтернату. Бабуся вірить цій милосердній жінці і не тому, що та працює в міліції, а тому, що стала для неї ріднішою від колись народжених і виведених в люди синів.

Скільки їх покинутих, забутих, безрідних і чийось матерів та бабусь туляться у ветхих хатах і скіє в квартирах з усіма зручностями. Огляньтесь, подивіться, згадайте. Зупиніться в біготні за черговими дефіцитами і подумайте — коли ви були у рідній неньки? Подумайте і ажахніться, чи не чекає й вас така самотина, якщо забули сьогодні дорогу до отчого дому.

Не виходить з пам'яті давно почута притча. Сім'я — батько, мати і син вечеряє за столом, а старого дідуна на низенькому ослоні сидять їсти біля покій. На другий день картина повторюється, а через деякий час батько побачив, що син щось майструє.

— Що то, синку?

— Ослінчик ось роблю.

— Для чого ж він тобі?

— А коли ти старий будеш, я тебе на нього їсти садовитиму...

У СУСІДНЬОМУ будинку ховалася стару бабусю. Пронизливо голосила труба, виводячи тужну мелодію, гупав, поспішаючи за нею, старезний барабан. Коли настав час нести покійницю до автобуса, у невеликій юрбі присутніх трапилось замішання: за встановленим звичаєм найпершими за труною мали йти найближчі, родичі. У бабусі їх не було. В усякому разі на похороні.

— Господи, — зітхнула жаліливо котрась із жінок з юрми, що спостерігала неподалін за сумним видовищем. — Отак умреш і нікому буде сльозу втерти.

Планали за бабусею подруги-пенсіонерки. Планали мовчки, витираючи пекучі сльози, бо, може, не одна з них передчувала, що й із нею так буде. Не йдуть діти, не пишуть...

Ольга ПИЛИПЕНКО.

ВІД АВТОРА. З відомих причин, імена й прізвища деяких дійових осіб матеріалу змінені, але доля їх залишається без змін...

ТОРТ—ЗА

ПЕРЕМОГУ

На стадіоні «Зірка» пройшли спортивні змагання «Тато, мама, вчитель, інструктор і я — спортивна сім'я», в яких взяли участь учні 1—3-х класів середньої школи № 5 м. Кіровограда. Ці змагання були заліковим заняттям у студентів 4 курсу факультету фізвиховання педагогічного інституту Віктора Ярого, Оксани Воронової, Ірини Халіної та Володимира Федора. Хвилювалися учасники, виллювалися й студенти, котрим вперше доводилося виступати в ролі суддів і секретарів змагань. Перед їх початком капітани команд поклали квіти до пам'ятника воїнам-спортсменам, що загинули в роки Вітчизняної війни.

Школярі змагались у бігу на 30 метрів, стрибках в довжину з місця, стрибках із снайпкою, комбінованій естафеті та інші. Нелегко доводилось не тільки учасникам веселих ігор, а й їх головному судді Оксані Воронової. Чимало організаційних дрібниць доводилося їй доводити до сліз.

І ось змагання закінчилися. Переможцями стали хлопчики й дівчатка з 1 А, 2 Б і 3 А класів. Секретар комсомольської організації Вікторія Гордова подякувала батькам, учителям і учням за цікаву й безкомпромісну боротьбу і вручила командам торт.

Після закінчення змагань учні разом з вчителями пішли до школи, а батьки залишились, аби поставити оцінки студентам-практикантам. Були, звичайно, й зауваження та загалом підприняті майбутніх учителів визначені задовільно.

Хочеться сказати й про те, що чимало труднощів виникало у студентів і тому, що багато чому, що потім пригортається в безпосередній роботі з дітьми, їх просто на факультеті не вчать. Це, наприклад, як провести ранкову гімнастику, оформити папери після проведення змагань і таке інше. Тому, думаю, давно прийшла пора збиратися разом шкільним вчителям і керівництву факультету фізвиховання педінституту, щоб виробити єдині вимоги, аби наблизити студентів до школи, дати змогу частіше працювати безпосередньо з дітьми.

Л. КОЛЯДА,
вчителька фізкультури
кіровоградської СШ № 5.

7

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

ДО 17
І СТАРШІ

Подорож в інші ери

У Панчівській середній школі працює гурток «Юний атеїст». Ось уже два роки керує ним досвідчений педагог, ентузіаст своєї справи Сергій Карпович Яшан. Він хімік за фахом, проте захопаний в археологію, підтримує тісні зв'язки з Інститутом археології Академії наук УРСР.

Члени гуртка О. Бойко, В. Берневська, О. Яшан, М. Бойко, О. Царуш, Н. Гончаренко, М. Константинов, В. Барбой, А. Гугула на запрошення дирекції Інституту археології побували на розкопках разом з науковцями Трипільської експедиції Інституту археології Академії наук УРСР в с. Майданецькому Тальнівського району Черкаської області. Очолював експедицію кандидат історичних наук М. М. Шмаглій.

Майданецьке поселення трипільської культури датується V—IV тисячоліттями до нашої ери і належить до епохи палеоліту. Його площа близько 300 гектарів. В ньому виявлено 1487 споруд різного призначення. У процесі роботи було розкопано три житла перших землеробів і скотарів, виявлено значну кількість розписного керамічного посуду, знаряддя праці, кістки тварин, жіночі статуєтки, які свідчать про існування в той час перших релігійних культів.

Члени гуртка «Юний атеїст» мали можливість розширити свій кругозір, отримати кваліфіковану консультацію спеціалістів, поаналізувати сучасними методами досліджень, які використовуються в археологічній науці, набутти практичних навичок.

Дирекція Інституту археології запросила школярів на екскурсію і на розкопки в наступному році.

В. ШУЛЬГА,
Новомиргородський район.

8

«МОЛОДИЙ
КОМСОМОЛ»

11 листопада 1989 р.

Рік тому багато хто ставився до ідеї створення нашої школою міні-колгоспу як до чергового експерименту, яких чимало пережила радянська школа. Та сьогодні, коли з впевненістю можна сказати, що цього разу скептики помилилися. І найкраще свідчення цьому — конкретні результати.

Чітко визначилися три головні позитивні начала у діяльності міні-колгоспу. Перше — висока ефективність профорієнтаційної роботи з сільськогосподарським ухилом. З минулорічного випуску фактично всі хлопці-випускники зв'язали своє життя із сільським господарством. Друге — навчання у вузах, 12 працюють у рідному

колгоспі. Не гірші результати цього року. Друге будуть освоювати професію зоотехніка і ветлікаря, інші стали механізаторами.

Гірші справи з профорієнтацією дівчат. Правда, зараз починає діяти чудово обладнана стараннями наших шефів з колгоспу імені Шевченка міні-ферма десь на 40 голів худоби.

Другим позитивним фактором є непогані, виробничі показники міні-колгоспу. Ми орендуємо сад на площі 34 гектари. Там усе робимо самі, навіть продаємо яблука та груші. Маємо 14 гектарів власної землі (вирушуємо корми).

Основна наша робота восени та взимку — міні-ферма. Там школя-

рі освоюватимуть професії тваринника, оператора машинного доїння.

Три рази на тиждень школа матиме безплатне молоко, а від продажу інших видів продукції будемо мати 20 процентів прибутку.

Добре попрацювала за договором в колгоспі імені Шевченка ланка стригалів.

У минулому році ми мали прибутку 2,5 тисячі карбованців. Зараз вже є тисячі карбованців прибутку від саду. Здали 7 тонн яблук, думаємо буде не менше 10 тонн.

Одним з головних стимулів продуктивної діяльності членів на-

шого міні-колгоспу є досить висока заробітна плата — в середньому за літо 350 крб., окремі учні заробили по 600—700 крб.

Повновладне самоуправління й ефективна система багатогалузевих навчальних профілів, які ми вивчаємо під керівництвом головних спеціалістів базового господарства, новизна, нетрадиційність цих завдань, які вирішуємо — ось джерело наших успіхів.

І. СЛЮСАРЕНКО,
учениця Кропивницької СШ,
голова правління міні-колгоспу імені Героя Радянського Союзу В. Є. Колісниченка,
Новоукраїнський район.

Перша вчительна.

Фотоєтюд В. ГРИБА.

3 клубу — за шкірку!

У нашій школі немає ніяких гуртків і секцій для учнів 8—9 класів. Є спортивний зал, який не працює вже скоро два роки. У школі вечори майже не проводяться, хіба тоді, коли ми організуємо. І то — нам заважають: «Поломаний магнітофон». Або: «Нам нема коли вами займатися». Що робити? Просимо директора: — Ввічливо на перерві магнітофон.

Директор каже:
— Не заробили.

У нашому будинку культури кожної суботи проводяться танці. Вони починаються о 20.00 і закінчуються о 23.00. У восьмому класі ми з директором школи С. М. Яровим встановили «угоду», що ми будемо ходити в будинок культури на танці.

Але пізніше Сергій Миколайович нам сказав: «Ніяких танців, сидіть удома. Як я кого побачу, буду батьків викликати через сільську Раду і будете платити штраф». Що нам робити? Кіно починається о 19.30, закінчується в 21.30 або о 21.00. Директор школи нам заявив, щоб ніхто в кіно не ходив, бо, якщо він когось побачить, буде викидати з клубу за шкірку.

Н. ГРЕБЕНЮК,
учениця Григорівської неповної середньої школи,
Світловодський район.

ВІД РЕДАКЦІЇ: Просимо дирекцію школи висловитися з цього приводу. Можливо ця дівчина — максималістка? А якщо вона має рацію, думаємо, що її лист не повинен залишити байдужими й інших учнів школи.

Карбованець на морозиво

РЕЗОНАНС

Ще 22 липня в «Молодому комуністі» було опубліковано матеріал «Працювати? 7-Б? Немає місця». Дуже довго ми чекали відповіді від голови міськвиконкому М. П. Рибальченка. Нарешті, після нагадування, одержали відповідь від завідувача міськвиконкому В. П. ДРИГИ.

«Відділ народної освіти Кіровоградського міськвиконкому повідомляє, що питаннями тимчасового працевлаштування школярів у літній період займаються райвиконкоми, районні відділи народної освіти та безпосередньо директори шкіл. У квітні-травні цього року на засіданнях виконкомів були заслухані питання про працевлаштування учнів літню 1989 року. Працевлаштування учнів проводиться організовано. Для цього створюються трудові об'єднання школярів. Літню цього року такі заходи працювали на виробничих об'єднаннях «Друн-маш», «Радій», «Червона зірка», заводу «Гідросила» та ліварному, на міськмолкозаводі, РБУ «Зеленбуд». Однак значна кількість підприємств дійсно відмовляється від прийому на роботу школярів, посилавшись на відсутність некваліфікованої роботи. Не проявили належної легливості в питаннях працевлаштування школярів і працівники ряду шкіл.

Для вирішення цієї проблеми в школах міста вивчається питання про відкриття шкільних дитячих кооперативів. Питання працевлаштування учнів у літній період 1990 року буде винесено на засідання міськвиконкому».

ЩО Ж, НАДІЯТИМЕМОСЬ НА КРАЩЕ.

НЕ РОЗСТАНУСЬ З КОМСОМОЛОМ?

У нашому класі всі були комсомольцями. І відмінники, і двієчники, і середняки. Активісти й ті, кому все і вся було байдуже. Зате вчителям було за що зачепитися: «Ти ж комсомолец, а одержуєш «двійки»!». Правда, користі з тих докорів було дуже мало.

Тепер, коли в комсомол приймають за бажанням, кількість комсомольців у класах різко зменшилась. Нехай так, аби була вищою якістю. Біда в іншому — комсомол у школах все більше й більше перетворюється на формальну організацію.

Якщо аналізувати біди комсомолу, неважко помітити, що проблеми ці дуже тісно пов'язані з проблемами партії. Тільки молоді, може, більш радикальні, рішучіші, одвертіші. Шкільний комсомол має свої особливості. На мій погляд, успіхи комітету комсомолу у великій мірі залежать від стосунків із дирекцією, вчителями. Якщо молодіжні ініціативи директор, скажімо, підтримує, допомагає запровадити їх у практику, то й комсомольська організація має у школі авторитет. Якщо ж навпаки, то навіть найактивніші старшокласники, раз чи другий натрапивши на стіну опору чи нерозуміння, втрачають будь-яке бажання щось робити.

Так сталося в одній із шкіл Долинського району. Герої цієї розповіді вже закінчили школу. Був у них дуже бойовий, активний комітет комсомолу. Роль своєї організації (як і кожної, що поважає себе) вони бачили в захисті інтересів її членів. Учні повинні входити і мати вагомий голос в раді школи. Учні повинні мати право бути присутніми на педрадах. Учні мають право на своє, можливо, відмінне від учительського чи директорського рішення. Педагоги ж не схвалювали такої діяльності комітету. Здавалося б, основний принцип для вчителя — поважати свого учня, бачити в ньому особистість. У житті часто буває навпаки. Директор на зборах сказав, що комсомольська організація працювала дуже погано. Хоча, саме цей комітет, по-моєму, був на шляху до відновлення авторитету комсомолу в школі. Який там авторитет! Є реальна влада — адміністрація. Можете називатися комсомолом, можете організувати (звичайно, в межах дозволеного) свої вечори і зустрічі, але вимагати більшого — занадто. На тому й скінчилися усі ініціативи.

У тому ж Долинському районі є й протилежні приклади. У Молодіжницькій середній школі комсомольці й піонери входять до ради школи. Голову ради дружини діти вибирали із кількох кандидатів на альтернативній основі. В Долинській середній школі № 2 створюються різновікові загони по мікрорайонах. В кожному знайдеться підлітковий клуб чи Ленінська кімната, де діти збираються. Допомогають їм організувати такі заходи організатор позакласної роботи Галина Іванівна Бойко та директор Василь Васильович Дикий. Вже проведені суботник у парку ім. Космонавтів, екскурсія на КГЗКОР.

...У школі діти запровадили п'ятиденку. Самі змоделивали і з допомогою батьківського комітету пошили собі форму. Проводять цікаві дискусії на гострі політичні теми. Класні журнали заповнюють чергові по класу.

Усе це для багатьох шкіл майже фантастика. Для Кіровоградської середньої № 25 теж. У школі навчається понад тисячу учнів, на облік у комсомольській організації — 101.

У нас, в 10-А класі, шість комсомольців, — каже Тетяна Швець. — Коли пропонуєш вступати — відмовляються («для чого воно мені?»). Раніше для вступу у вуз чи технікум треба було обов'язково бути комсомольцем, зараз цього нема.

Мабуть, добре, що комсомольський квиток перестав бути перепусткою до вузу. Та шкільний комсомол продовжують і далі використовувати як таку собі «підручну» організацію: райком партії дзвонить в райком комсомолу — треба провести суботник. Учні виходять і «проводять». На жовтневу демонстрацію треба 12 учнів з червоними гвоздиками і т. д.

Була у нас пропозиція, — розповідає Тетяна, — для тих, хто протягом тижня не одержав жодної «трійки», в суботу зробити додатковий вихідний. Директор нас не підтримав.

— Це в суботу ніхто ходити до школи не буде, — ось його аргумент.

Думаю, раз комсомольці запропонували таку ідею, хай вони й стежать, щоб справедливості строго дотримувалась. Можливо, це й самим комсомольцям і всім учням допомогло б стати дисциплінованішими.

Віталій Сибірцев пропонує мати в школі різні організації, щоб було з чого вибирати. Вже

сам факт вибору передбачає активність, вважає він. Хоча й тоді будуть ті, що залишаться «сам по собі». Але нічого поганого в цьому Віталій не бачить.

— Щось на зразок багатопартійності. Тоді люди, яких об'єднують якісь свої переконання, спільні справи, будуть активніші і самостійніші.

Організатор позакласної роботи цієї ж школи, Надія Юр'ївна Балабанова як ілюстрацію думки Віталія наводить такий приклад:

— Є у нас український драмгурток, то туди нікого не треба приводити за руку, самі діти йдуть. Так само — агітбригада. Ідемо виступати аж у Знамянку, в Новомиргороді. Три виступи підірдаємо — і нічого, подобається. І ті ж самісінькі діти тікають, скажімо, з навчально-виробничого комбінату, бо їм там нецікаво.

Повинен бути колектив. 10-В — спортивний клас. Хлопці займаються футболем, дівчатка — ручним м'ячем. Футболісти вже чемпіони області і срібні призери республіки. Це, мабуть, найдружніший клас у школі.

У Новоукраїнському районі знайшли ще одну форму. В середній школі № 4 проводиться, наприклад, місячник «Закон і ми». Відбуваються бесіди в класах, зустрічі, вечори, конкурси, вікторини. Беруть участь всі — від першокласника до цьогогорічного випускника. Всі роблять одну справу. Є рада справи. У раду теж входять і найменші, і найстарші. Форми роботи, звичайно, різні. Не будемо ж у другому класі проводити зустріч з інспектором у справах неповнолітніх! Їм пропонують якусь гру, конкурс. Таким способом у школі думають організувати свято «В дружбі наша сила», провести конкурс страв національних кухонь, розповісти про традиції народів нашої країни.

Колись, у шкільному хорі ми співали популярну тоді пісню «Не розстанусь з комсомолом — буду вічно молодим». Мабуть, не треба боятися розстатися з комсомолом. Давайте шукаємо нові форми, якісь об'єднання, різновікові чи за інтересами. Ми напевно боїмося втратити комуністичні ідеали, маючи якісь інші організації. Навпаки, ми їх тільки зміцнимо.

С. ОРЕЛ,

Кіровоград — Долинський —
Новоукраїнський райони.

НАШ КОНСУЛЬТ- ПУНКТ

«УЧНІ МИ ЧИ СТУДЕНТИ?»

ВСЕСОЮЗНИЙ
СТУДЕНТСЬКИЙ
ФОРУМ

ДО 17
І СТАРШІ

Добридень, друзі. Починаємо роботу нашого консультпункту. Час: той, хто в цьому році закінчує школу, вже замислюється над вибором професії. Перший лист, на який нам хочеться відповісти, надійшов з Кіровограда від Тетяни Молдаванової. Вона і її друзі цікавляться зовсім не адресами навчальних закладів і ми б, звичайно, могли відповісти Тані особисто. Але питання, яке вона ставить, турбує багатьох. Дівчина мріє бути юристом і «переконана, що нічого з цього не вийде» (у вуз треба складати математику, а з цієї дисципліною, як ми зрозуміли, у Тані стосунки не дуже добрі). «Навіщо взагалі математика у медичному училищі, наприклад», — сердито запитує автор листа. Іншими словами, яке відношення має таблиця множення до органів травлення. Не беремося запевнити Таню у необхідності математики і в тому, що вона обов'язкова для медички юриста, але при нинішньому розвитку світової науки, науково-технічному прогресі і при тій відсталості, що її переживає наша країна у порівнянні з деякими високорозвиненими країнами, підходити до цих проблем не можна.

У той же час система нашої середньої і вищої освіти потребує радикальніших реформ. Але поки що складати математику необхідно. До речі, якщо ти мрієш стати юристом, то запевняємо тебе, Тетяно, людям цієї професії необхідні знання не тільки з математики, а й практично з усіх наук.

Кальницькій Оксані надсилаємо адресу медичного училища, яке розташоване в місті Кіровограді по Комуністичному проспекті, 16. Індекс занотуй обов'язково: 316012. В Олександрії таке училище знаходиться за адресою: 317900, вул. Першотравнева, 31а. Які потрібно складати екзамени (і всі інші дані) ти отримаєш, якщо звернешся за згаданими адресами. Оксана Гичко з Олександрівського району, якщо ти цікавишся професією культпрацівника, надсилай документи до Олександрійського культосвітнього училища. Його адреса: 317900, м. Олександрія, вулиця Діброва, 47.

Адреса Київського технікуму легкої промисловості цікавить Вікторію Костюк з Кіровограда і, очевидно, не лише її. Занотуйте, будь ласка: 252601, м. Київ, вул. І. Кудрі, 29.

Прохання М. Г. Аркана з Новоукраїни дати список всіх училищ, які є в місті Кіровограді і області, виконати водночас не можемо. Та й потреби такої немає. Слідкуйте за газетою, протягом року ми вміщуємо адреси всіх училищ Кіровоградщини. Вас і ваших дітей очевидно цікавлять не всі підряд спеціальні навчальні заклади.

У листі Світлани (прізвища не аказано) з Новгородки запитується, що треба, аби працювати у дитячому будинку. Нам дуже приємно, що сімнадцятирічна дівчина цікавиться статтями про дітей-сиріт. Очевидно милосердя тобі, Світлано, властиве. Тепер треба ще обрати професію.

Можеш вступити до Олександрійського педагогічного училища на факультет дошкільного виховання. Будь ласка, записуй адресу: 317900, м. Олександрія, вулиця Діброва, 21.

Дякуємо за увагу до «Молодого комунара».

Чекаємо ваших нових листів. Бажаємо успіхів.

Сьогодні ми вже знаємо делегатів на студентський форум, які будуть представляти нашу область. Як і домовлялися, дорогі наші студенти, ми інформуємо вас про хід виборів, про зміст програм, з якими ваші обранці поїдуть до Москви.

Отже, знайомимо — один з делегатів на Всесоюзний студентський форум від нашої області, а, вірніше, від міста. Звати Дмитром, прізвище — Гасаненко, навчається він у Кіровоградському машинобудівному технікумі на другому курсі. Білявий, серйозно-зосереджений хлопча, і програму, яка стосується багатьох аспектів, теж має досить серйозну. Ось вона у повному обсязі і без змін.

Перш за все, що стосується комсомолу:

1. Комсомол повинен виробити свою програму.

2. Комсомол повинен відмовитися від монополії у молодіжному середовищі.

3. Комсомол повинен очиститися від формальних комсомольців.

Далі стосовно навчального процесу:

1. Не згоден з новою програмою.

2. Вважаю недостатнім вивчення предмету «Інформатика і обчислювальна техніка», бо вивчають лише на першому курсі і всього 30 годин практичної роботи.

шуватиме різні питання спільно з адміністрацією.

Одним із головних завдань форуму, вважає Дмитро, повинно бути утвердження самостійності навчального закладу, тобто потрібно децентралізувати систему освіти. І цьому потрібно надати законодавчої форми.

Довкола цієї програми було найбільше обговорення та запитань, і автор її з честю «відбивався». Саме це й сприяло тому, що Дмитро Гасаненко при голосуванні набрав найбільшу кількість голосів і обраний делегатом.

Тепер трохи про те, як і де проходило це голосування, тобто, по суті, вибори делегата на форум від технікумів Кіровограда. Було ще три претенденти: Наталія Олексійко від музичного училища, Сергій Жашкевич — від будівельного технікуму і Сергій Мироненко від технікуму механізації сільського господарства. Міськомком комсомолу вирішив, аби вибори були демократичними, провести в будівельному технікумі зустріч кандидатів і комсомольського активу технікумів міста, де й обговорити програми і кандидатури. Так і зробили. Кооперативний технікум, щоправда, свого кандидата не висунув, з медучилища представники, на жаль, не прийшли.

Програми інших кандидатів були також досить цікавими. Наталка, наприклад, першим пунк-

Перед вами — солістка ансамблю студклубу «Інтеграл», що знаходиться в КІСМі, Олена КОЛОС. На обласному огляді, присвяченому Всесоюзному фестивалю народної творчості, вона виборола II місце і диплом лауреата. Олена працює у студпрофномі вузу, але знали б ви, як дівчина захопана і в українські пісні — їх вона чудово виконує а капелло.
Фото В. ГРИБА.

3. Потрібно ввести предмет — «Етика і психологія сімейного життя».

4. Викладачу потрібно більше індивідуально працювати з учнями. Для цього слід зменшити кількість студентів у групах.

5. Після закінчення технікуму випускники повинні працювати лише за своєю спеціальністю.

6. Підприємства повинні робити запити на молодих спеціалістів на перспективу, за цими заявками визначити кількість студентів.

7. Практику вони повинні проходити на тому заводі, на якому працюватимуть.

Стосовно побуту організаційних питань Дмитро вносить на форум такі питання:

1. Поліпшити медичне обслуговування студентів.

2. На сільськогосподарські роботи з відривом від навчання студенти можуть посылатися лише за їхнім бажанням.

3. Збільшувати стипендію встигаючим учням за рахунок відстаючих.

У межах міста пропозиції такі:

Створити загальноміську раду технікумів, яка буде організовувати обмін досвідом, спільні культурні заходи тощо. Головним завданням цієї ради буде здійснення управління багатогалузевим міжтехнікумівським кооперативом.

Необхідна також і рада технікуму, яка вирі-

шуватиме різні питання спільно з адміністрацією. Сергій Мироненко у своїй програмі визначав головним надати більше прав і самостійності студентам. Важливий наголос у своїй програмі поставив і Сергій Жашкевич: «Ми, які навчаємося у технікумах, — студенти чи учні? Чомусь йменуємося «учні технікумів». А повинні зватися студентами».

Усі ці програми, найважливіші їхні пункти будуть використані у створенні єдиної програми, з якою делегат Дмитро Гасаненко поїде на форум. Взагалі, йому, як і багатьом іншим представникам від технікумів усіх республік, доведеться підняти чимало питань. Бо якщо, судячи з підготовки до форуму, головна орієнтація йде на студентів вузів. Але у технікумів й інститутів є проблеми, які не складають однакової ваги. Ну ось, наприклад, коли йдеться про «самопочуття», студенти вузів у ряд найважливіших висувують проблеми студентських сімей. Для технікумів така проблема не характерна. Або ж назвати — у технікумі є багато проблем з неповнолітніми, будемо називати їх, студентами, із проходженням практик на підприємствах і тому подібне...

Звісно, Всесоюзний студентський форум не вирішить відразу всіх проблем. Але він їх поставитиме і зверне на них увагу нашого суспільства.

З. КУЦЕНКО.

ХОЧУ ЛИСТУВАТИСЯ

Мені 13 років. Люблю читати, малювати, танцювати. Дуже люблю звірів. У мене є навіть двоє кошенят. Хто хоче зі мною листуватися, пишіть за адресою: 317900, м. Олександрія, вул. 6-го Грудня, 141/5, кв. 143, Шелест Ірині.

* * *

Хочу листуватися з дівчатами та хлопцями, які читають газету «Молодий комунар». Мені 13 років. Збираю фото ансамблів і рок-груп. Люблю читати. Дуже хочу мати друзів по листуванню. Я гостювала в бабусі в Світловодську, а тепер їду додому. Хто хоче зі мною листуватися, пишіть! 678185, ЯАССР, Мирнинський район, п. Чернышевский, ул. Каландарашвили, 1, кв. 1, Барановой Ирині.

* * *

Дуже люблю сучасну музику, спорт. Хочу знайти друзів і однодумців. Мені 18.

316015, м. Кіровоград, вул. Полтавська, 35, Морозовій Альоні.

* * *

Поважаю сучасну музику, дуже люблю читати. Мені 15 років.

316005, м. Кіровоград, вул. Куйбишева, 1, кв. 13, Андріановій Наталі.

* * *

Вчуся на «відмінно». Займаюся баскетболом. Дуже люблю хімію. Захоплююся виступами Кобзона та Зінкевича, ансамблями «Ласкавий май», «Машина времени». Моя адреса: 317320, м. Новоукраїнка, вул. Дзержинського, 54, Щербині Тані.

* * *

Я вчуся в 7 класі. Хочу знайти собі друзів по листуванню. Люблю читати, в'язати. Тільки не подумайте, що в мене зовсім немає друзів. Просто наше село маленьке. І коли вивчиш уроки, трохи погуляєш —

сидиш потім у хаті. У клубі фільми не дуже часто йдуть та й не дуже цікаві привозять. Отож є час полистуватися. Пишіть, ровесники!

317432, Маловисіський район, с. Краснопілка, вул. Набережна, 54, Аасейцевій Олені.

* * *

Мені 13. Дуже люблю математику, естрадну музику. Відповім на усі листи.

317326, Новоукраїнський район, с. Вербілка, Росолющук Ларисі.

* * *

Мені 16. Вчуся в машинобудівному технікумі. Захоплююся зарубіжною і радянською рок-і поп-музикою, пишу вірші. Займаюся спортом. Відгукніться, однодумці.

317614, Гайворонський район, селище Завалля, вул. Спортивна, 4, Войському Олександрі.

Хто ж наведе
порядок у сквері?

РЕЗОНАНС

Прочитавши у номері «Молодого комунара» за 23 вересня ц. р. проблемну публікацію під назвою «Хто ж усе-таки жертва?», ми, як і весь кварталний комітет, цілком згодні, що наш сквер імені Павлика Морозова в обласному центрі справді знаходиться у крайній занедбаності. Він завалений усім сміттям. Немає в сквері нічого для організації культурного дозвілля молоді, для відпочинку дітей або людей старшого віку.

Залишки літньої площадки, яку розібрали, створюють разом із запущеними деревами й кущами дуже неприглядну картину. Розорено й пам'ятник Павликові Морозову. А тим часом його героїзм підтверджено постановою ЦК ВЛКСМ ще в березні 1989 року. 14 листопада ми відзначимо день народження юного піонера-героя. Що й казати, сумно стає пригадати, що до цієї дати, як і до дня його трагічної загибелі, у сквері імені юного піонера залишаються нелад і занепад.

У вересні цього року, до дня загибелі П. Морозова, чимало людей поклало квіти до підніжжя його пам'ятника у сквері. І як же контрастували ці яскраві осінні квіти пам'яті зі сміттям, занедбаністю клумб, самого пам'ятника, усього скверу. Справедливості ради скажемо, що й актив кварталного комітету, і учні школи № 29 шефують над сквером, регулярно прибирають тут територію. Але цього замало.

Квартальний комітет одностайно підтримує автора статті «Хто ж усе-таки жертва?» в тому, щоб нарешті навести у сквері належний порядок. Ми вважаємо, що для цього потрібна зміна керівництва творчого об'єднання молоді (ТОМ), за яким закріплено цей сквер.

Деякі зміни на краще біля скверу вже настали тоді, коли було нарешті закрито спецвідділ по продажу спиртного. Але натомість у сквері влаштували місце для вигулювання собак... Хіба сквер — підходяще місце для цього?!

За дорученням кварталного комітету Г. БАЛАН, Н. БУГАЙОВА.

ВІД РЕДАКЦІЇ. Дружучи цього листа без усіх коментарів, ми сподіваємося, що на нього відгукнуться усі зацікавлені особи.

9

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

11 листопада 1989 р.

СПОРТ

З ІСТОРІЇ ШАОЛІНЬ

Древній стиль шаолінь ґрунтується на глибокому розумінні доцільності життя, свого внутрішнього змісту і філософії.

Завдяки стилю шаолінь стали розвиватися багато інших стилів. Яскравим потомком шаолінь, якщо так можна висловитись, є «південний кулак». Та й інші стилі — «довгий кулак», сін-і теж беруть свої витоки і мають нині багато його елементів саме з шаолінь.

Ботхитхарма розробив 17 вправ, які виклав у своєму трактаті «Кідиньдзянь». На підставі цих вправ були вироблені основні бойові напрями шаолінь.

Бійці шаоліню стали одними з

кращих серед представників інших стилів ушу, бо вони займалися не тільки загальними фізичними вправами, а й спеціальними фізичними, психологічними вправами, суворо дотримувались дієти.

Існує така легенда, що протягом 18 років Ботхитхарма значну частину часу просиджував біля білої стіни і... дивився на неї, досягаючи таким чином гармонії психологічних і фізичних вправ. Він виробив спеціальні методики, завдяки яким тіло було в постійній фізичній надготовності до будь-яких навантажень.

З цього часу в усіх монастирях почали займатися не тільки фізичною працею, а й спеціаль-

ми фізичними вправами, в основному розробленими Ботхитхармою. Для чого? Щоб монахи вміли за себе постояти (вони часто ходили поодинці, прохаючи милостиню, а значить потрапляли в різні ситуації).

Якийсь час в різних провінціях існувало одночасно аж п'ять монастирів Шаолінь...

Так що ж таке шаолінь? Цей стиль ушу характеризується надзвичайною силою, витривалістю, спритністю, вкрай стабільними стійками, ударами надзвичайної сили, стрибками з високою амплітудою. Ще одна характерна особливість шаолінь — відмінна робо-

та в лежачому, як правило, не зовсім зручному для самооборони, положенні.

Мистецтво, тактика шаолінь опісані в найперших трактатах.

Нині в Китаї існує дві асоціації, котрі займаються популяризацією ушу. Це — Всекитайська асоціація ушу і асоціація шаолінь. Остання, до речі, базується на території монастиря Шаолінь. Обидві асоціації постійно організовують курси освоєння і вдосконалення майстерності ушуїстів. Для Всекитайської асоціації характерне дотримання сучасного трактування стилів, для шаоліньців — древній уявлені про ушу.

УШУ (шаолінь-сицюань-фа)

Заняття друге

24. «Сійка вершника», руки розкриті в долонях управо. Голова повернута в бік долоней. Завершивши рух, ви перебуваєте у «сійці вершника» з розкритими вправо долонями.

25. Продовжуючи рухи руками, описуємо півколо: лівою — через верх, правцею — через руку, на рівні плечей. При цьому права нога закроковує за ліву схресну стійку.

26. Продовжуючи рух лівою ногою, переходимо в «сійку вершника». При цьому продовжуємо рухи руками по півколу, вводячи їх в позицію 24.

27. Ця позиція повторює рухи позиції 25.

28. Викроковуючи праву ногою вперед у «сійку напад», рвучко виносимо правий кулак на рівень обличчя, а лівою захищаємо простір під правим ліктем.

29. Підтягуючи праву ногу до лівої, робимо

півколовий рух руками, опускаючи їх на рівень попереку.

30. Робимо випад уперед правою ногою і різко штурхаємо наперед себе руками з відкритими долонями. Рівень рук — той же.

31. Підтягуємо ліву ногу, розвертаємося на 180 градусів. Ліва нога зігнута в коліні і приставлена ступнею до правого коліна. Руки роблять захисний рух: ліва — на рівні піднятого коліна, а права — на рівні голови.

32. Робимо випад лівою ногою вперед у «сійку зворотнього луку». При цьому руки різкими рухами завдають удари; ліва знаходиться на рівні голови, права — попереду.

33. Підтягуємо праву ногу і розвертаємося на 180 градусів. При цьому ліва рука підтягується до рівня грудей, а права — робить круговий удар зверху тилом кулака.

34. Робимо крок упе-

ред правою ногою і різким ударним рухом розводимо руки в боки: права — на рівні коліна, ліва — ледь вище голови.

35. Виносимо ліву ногу на рівень правої у «сійку вершника». При цьому руки, зібрані в кулаки, формуємо на рівні грудей.

36. Не міняючи стійку, завдаємо прямі удари кулаками: лівим — уперед, правим — назад.

37. Завдаємо удару правою рукою (вона ледь вище голови), а лівою робимо захисний рух на рівні грудей. Сійка — та ж.

38. Переносимо ліву ногу вперед у «сійку порожнього кроку». При цьому права рука йде до стегна, а ліва — з розкритою долонею — на рівень підборіддя.

39. Робимо крок уперед лівою ногою. При цьому завдаємо удару правою рукою. Ліва — в кулаці, біля стегна.

40. Робимо розніжку,

виносячи праве коліно, маховий удар лівою ногою. При цьому робимо накриваючий ляпанець лівою рукою по лівій ступні.

41. Приземляємося на обидві ноги. При цьому завдаємо удар униз правою рукою.

42. Розвертаємося на 180 градусів, дещо підводимо над поверхню підлоги. Руки розгойдуються в маховому русі.

43. Напівкрок уперед правою ногою і довгий крок лівою. При цьому ліва рука з відкритою долонею виноситься ударним рухом уперед.

44. Розвертаючись через ліве плече на 180 градусів, виносимо руки по дузі на рівень обличчя, роблячи довгий маховий рух. Права нога в кінцевій фазі зігнута в коліні.

45. Ніби падаємо на виставлену праву ногу. Долоні виконують рух, немов придавлюють суперника додолу.

46. Піднімаючись на правій нозі, робимо різкий

рух правим кулаком угору. Ліва — на рівні і біля правої пахвини, з розгорнутою долонею.

47. Не міняючи позицію стійки, опускаємо праву руку на рівень голови. Ліву долоню розгортаємо перед грудьми.

48. Робимо випад уперед лівою ногою. Руки через низ схресно по дузі виносяться на рівень обличчя.

49. Підтягуємо ліву ногу в «сійку порожнього кроку». Права рука внизу навідріг формується в кулак, а ліва — з відкритою долонею — знаходиться над правим стегном.

50. Розвертаємося на 180 градусів на лівій нозі і робимо крок правою. «Сійка вершника». Руки по дузі довшої тіла переходять до лівого коліна.

51. Підтягуючи по колу праву ногу, робимо рвучкий рух правою кистю на рівні правого коліна. Лівиця формується в кулак біля лівого стегна.

52. Крок уперед правою і різко штурхаємо на рівні попереку обома руками.

53. Розвертаючись на 180 градусів на правій нозі, підтягуємо ліве коліно до корпусу. При цьому нахилившись до коліна, формуємо кулаки біля лівої ноги.

54. Робимо боковий удар лівою ногою вбік; руки в кулаках розводяться під кутом. Правиця — низу, ліва рука — зверху.

55. Підтягуємо ліву ногу до правої і розвертаємося на 180 градусів. Руки формуються біля стегон.

56. Випад уперед правою ногою, викидаючи перед собою обидві руки на рівні попереку над правим коліном.

57. Підтягуючи ліву ногу в «порожній крок», виносимо руки через низ із розгорнутими долонями перед собою.

58. Висхідна позиція. Руки опускають вздовж стегон.

ЯКЩО ОБРАВ СОБІ ДОРОГУ

ДО ДНЯ МІЛІЦІЇ

10

«МОЛОДИЙ КОМУНАР»

44 листопада 1989 р.

Який зв'язок між кухонною плитою і обов'язками слідчого міліції? Не знаю як для кого, а для Олександра Трав'янка — прямий. Хоч і працював у системі громадського харчування, хоч і подавав документи у відповідний вуз, а все ж повністю розкрити свої кулінарні таланти йому не судилося. Причому про події тих днів Сашко розповідає в трохи несподіваному ракурсі.

— Працювати хотів так, як в училищі вчили: чесно. А значить, із своїми переконаннями часто «встромлявся їди не слід». Ось, щоб не був таким розумником, мені й придумали стягнення з підвешенням: перевели в шеф-кухарі. А на той час система була проста: або бери те, що після зміни залишається (набігало багатенько), або зробиш так, що не встигнеш нестачу поповнювати. Ось так я платив-платив, а вони — сміялись-сміялись. І, може б я й витримав, але мій сімейний бюджет — ні. Тоді я й попросився в міліцію, щоб бодай трохи допомогти боротьбі з тими, хто, як у пісні співається, «чесно жить не хоче».

З тих пір минуло чотири роки. Олександр став студентом-звоч-

ником юридичного факультету університету. А в районній міліції випробував себе майже у всіх її основних службах. Певний час був міліціонером строювого підрозділу (це щось на зразок характерної для великих міст патрульно-постової служби). І тут він чимало дістав корисного від свого, теж ще досить молодого наставника Г. П. Кваценка. Саме за його допомоги слова «профілактика», «адмінпрактика» і т. д., і т. п. вилилися для Трав'янка в копійку і досить нелегку роботу.

Ну а найбільше розкрився він, працюючи помічником оперуповноваженого кримінального розшуку. Думуючий, настирний, невтомний і... великий гуманіст. Мабуть, саме останнє особливо допомагає йому в роботі з так званим криміногенним контингентом. Що ж до злочинців, то з тих, що сталися останнім часом у районі, працювати довелося майже по кожному. Це і крадіжки, й пограбування, й вбивства престарілих. До речі, остан-

ні, що сколихнули громадськість, відібрали у Сашки і його товаришів стільки сил і нервів, що їх, напевне, вистачило б не на один рік життя.

На молодого працівника розшуку звернули увагу, почали доручати складні завдання. На прохання колег з інших областей навіть направили для надання допомоги в пошуковій роботі. Ось так він, зокрема, і потрапив у шахтарський Павлоград, де вкрай розпоясалися кишеньові злодії. І хто думає про цю категорію злочинців із зневагою, той помиляється. Це — професіонали своєї справи, обережні, хитрі, а в разі провалу — часто жорстокі. І щоб підняти їх на гарячому, треба, окрім везіння, ще багато вміння і терпіння.

Звичайно, розповідати в подробицях про павлоградську операцію рації немає. Адже кожна професія має свої маленькі секрети. Одне можна сказати: відраження виявилось результативним. Трав'янка був відзначений наказом заступника міністра внутрішніх справ республіки. Це — як підсумок того, що попрацював як слід.

Ну, що ще можна розповісти про цього двадцятип'ятирічного міліціонера? Він — комуніст. В партію його приймали тут же, в

райвідділі. Ось уже котрий рік він незмінний секретар комсомольської організації, член райкому комсомолу. Нагороджений нагрудним знаком ЦК ВЛКСМ «За активну участь в охороні громадського порядку». До речі, комсомольська організація, яку очолює, визнана кращою серед подібних УВС області і нагороджена перелічним червоним вимпелом. Слід сказати й про те, що недавно Олександр став слідчим, направлено документи для присвоєння йому офіцерського звання.

А особисте життя? Проходить воно в тісній кімнатці, де живе разом із дружиною та сином-малюком. Правда, не так часто, як хотілося б, із сім'єю — то навчання, то відраження. Янось підраховав і вийшло, що майже півроку не був дома. А якщо взяти до уваги ще й часті виїзди по службі у відділі і свята, то...

Нелегку обрав собі дорогу. Та й, врешті, чи бувають вони легкими? Головне, щоб до душі була та робота, по совісті. І з цим Трав'янко, здається, повезло.

О. ГАВРИЛЕНКО.

м. Бобринець.

«РОК-БОГЕМА-89» ПРОТИ СНІДУ

Кілька місяців тому у Дніпродзержинську вдало пройшов міжнародний фестиваль «Бітломанія-89». Приводом для нової зустрічі рок-музикантів на місцевому стадіоні «Буревісник» стало 20-річчя відомого музичного форуму «Вудсток-69». Назва цього американського містечка багато що може сказати прихильникам року, адже саме там у 69-му році пройшов етапний для музики XX століття фестиваль за участю рок-

зірок першої величини Америки та Європи.

Річниця «Вудстока-69» присвятили дніпродзержинці міжнародний фестиваль «Рок-Богема-89». Участь в ньому взяли не тільки вже відомі, а й початкуючі рок-групи з Москви, Ленінграда, Свердловська, Києва, Харкова, Одеси, Ростова-на-Дону, Мінська, а також із Польщі.

Хоча на цьому фестивалі не вручали призів, не розподіляли наго-

род, глядачі змогли зробити свій вибір. До найбільш популярних колективів цього музичного свята можна віднести групи «Відображення» та «Квітневий марш» (Свердловськ), «Небезпечні сусіди» (Ленінградський рок-клуб), «Мроя» (Мінськ), «Кому вниз?» (Київ), «Командор танцює танго» (Дніпродзержинськ), «Вольна Європа» та «Манкей бізнес» (Польща). Їх сучасна виконавська манера, гостросоціальні тексти

пісень нікого не залишили байдужими.

Організатори «Рок-Богемі-89» — Дніпродзержинський міськомкомсомолу, молодіжне творче об'єднання «Райдуга» — перерахують частину виручених від фестивалю коштів у фонд акції «АнтиСНІД», що проводиться журналом «Огонёк».

В. КАЦМАН,
член прес-центру «Рок-Богема-89».

У КОЛІ МУЗ

«Інтердівча» нам не чуже...

У 1982 році глядачі кінотеатру «Комсомолец» обласного центру на творчій зустрічі з відомим кіномитцем Петром Юхимовичем Тодоровським як жарт прийняли слова гостя, що родом він із Бобринця. А це справді так. Там минуло його дитинство. Там, у міському будинку культури, прилучився до мистецтва, захоплено передивлявся вистави місцевих аматорів. Майже зі шкільної парти потрапив на війну. Після Великої Вітчизняної змінив кілька професій. Життя вибачав не за підручниками. В кіно після закінчення ВДІКу почав працювати як оператор. Дебютував фільмом «Весна на Зарічній вулиці». У фільмі «Два Федори» знімав Василя Шукшину.

І все це — лише підготовка: він жадав сам втілювати в кінообрази все, що пізнає, осмислює, чим живе. У першому своєму режисерському фільмі «Вірність» прототипом головного героя якого був друг Тодоровського, разом з яким закінчив офіцерське училище і який загинув на третій день участі в боях. Сценарій був написаний теж Тодоровським разом із Булатом Окунджавою. Картина на одному з міжнародних фестивалів одержала приз за кращу першу режисерську роботу. В 1971 році після фільму «Фокусник» Петро Юхимович привіз до Кіровограда третю свою стрічку «Міський романс», а в 82-му тут же, в кінотеатрі «Комсомолец», представив землякам «Кохану жінку механіка Гаврилова» з Людмилою Гурченко в головній ролі. Її Маргарита Сергіївна наділена талантом любити тільки одну людину і, якщо доведеться, чекати її протягом усього життя. Про душевність, доброту, чистоту людини свідчить і образ, що зрів в душі Тодоровського ще з часів війни і який був майстерно створений актрисою Н. Андрійченко в наступному фільмі — «Військово-полюбовий роман».

І ось на Кіровоградщині — прем'єра фільму Петра Тодоровського «Інтердівча» за сценарієм однойменного бестселера В. Куніна.

Не чужий кіровоградцям визнаний майстер кінорежисури підійшов до свого нового твору з позицій глибокого вивчення життя. Дуже старанно підбирав акторів. На виконання головної ролі було оголошено всесоюзний конкурс. Після довгих шукань режисер обра-

Олену Яковлеву, котра з успіхом дебютувала в фільмі «Плюмбум».

У друкованій сорокатисячним тиражем рекламі говориться: «Героїня фільму Таня Зайцева працює медсестрою, та головне її професія — валютна повія. А єдина мрія — вийти заміж за іноземця...». З цієї ж позиції багато хто пророкував режисерові ще перед зйомками невдачу: збився, мовляв, з дороги. Коли картина вийшла на екрани, критики заговорили про настання в кінематографі періоду розгулу «інтердівчат», про те, що на цей раз Тодоровський пішов по лінії найменшого опору, не шукаючи суті кінематографічних рішень, а виклав на екрані літературне перше-джерело. Та це не так. Режисер виявив професійну мужність і здоровий авантюризм. Незважаючи на те, що кінокритики вибагливого смаку (ті, що засуджують уже заздалегідь — за саму тему!) так і кажуть, що картина має на меті «мерседесами», десятихвилинними шубами, «цяцками» з діамантами — тим, що сучасно і актуально — заманити глядача в кінотеатр.

Та Тодоровський вважає, що незалежно від того, позитивний матеріал чи негативний, справжній мистецький фільм кличе «у світлу далечину».

На тих, хто розраховує побачити в фільмі «постільні» сцени, чекає розчарування. Єдина сцена такого роду перетворена режисером у символ стомливої праці. До речі, еротичних сцен у багатьох фільмах (особливо відео) — скільки завгодно. В тому ж «Мене зовуть Арлекіно» вони навіть вражають своєю відвертістю, але глядацький успіх стрічки не такий уже і значний. Ні, не еротика спроможна сьогодні «заманити» широкого глядача в кінозал.

Як Петро Тодоровський досяг своєї мети — створити фільм величезного глядацького успіху — загадка, секрет. Тим більше, що, на мій погляд, в картині є й недоліки. Події життя Тані Зайцевої перетворені у ряд окремих різномановних сцен: масові інтердівчат наближаються до гротеску, до загостреної характерності персонажів, сцени з матір'ю Таньки (блискуче зіграна Л. Мальованою) зняті в традиційних психологічних школи, а сцени з батьком перервані неадекватними подробицями. Крім того, якщо років зо два тому до-

статньо було самого факту наявності інтердівчат, то сьогодні, щоб стати громадським явищем, «інтердівчаті» цього не цілком достатньо. І часом здається, що в чомусь не вдалося знайти «нові характери в нових обставинах». І все ж «Інтердівча» стало подією мистецтва.

Повинен кінематограф активно втручатися в соціальні процеси, обганяти їх, пропонувати свої рішення в художній формі чи говорити лише про вічні питання? Зараз багато сперечаються про це. П. Ю. Тодоровський не залишається осторонь цих суперечок. З першого до останнього кадру крізь веселість, напускну впевненість «жриць любові» відчувається гіркота їх «солодкого» життя, те, що кінець буде сумним. Режисер виявив безкомпромісну громадянськість, і головна героїня його — жертва. Така людина в житті непотрібна, вона приречена на загибель...

Можливо, це не єдиний секрет величезного глядацького успіху картини.

Сьогодні, через три роки після 5-го з'їзду кінематографістів, все частіше постає питання: де обіцяні шедеври? Та майже кожному відомо, що шедеври не народжуються за наказом, що від задуму картини до її появи на екрані минає щонайменше три роки. Тобто тільки зараз можливо чекати (чекати, а не вимагати!) стрічок, які відображають нинішній стан суспільства.

Ми широко віримо, що виходитимуть фільми, які будуть здійснювати прорив у незнане, гармонійні і цілісні (наприклад, як «Маленька Віра», «Місто Зеро», «Фонтан»). Пам'ятаючи про те, що найбільш справедливим цінувальником є широкі кола глядачів, дозволимо собі вважати таким кінофільмом і «Інтердівча». Про це свідчать постійні черги. Старшокласники і пенсіонери юрляться біля кінотеатрів, де демонструється фільм.

Кіно оцінюється не тільки ідейністю, художністю, а й економічністю. Стосовно мистецтва картина «Інтердівча» залишається загадкою (продемонструвала ж Олена Яковлева достовірність, прихований надрич і привабливу нервовість, є художня точність в зображенні образів іншими акторами). Та хай будуть праві ті критики, що визнають лише феноменальний глядацький і комерційний успіх — це теж важлива ознака вимогливості нашого часу.

І. ГЕЛЬМАН.

ДУМКИ, ВІДГУКИ, РЕЦЕНЗІЇ

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

На жаль, програми Центрального телебачення на 13—19 листопада сьогодні в «МК» не друкуються. Як нам повідомили на поштамті, газети «Говорить і показує Україна» та «Радянська Україна» (ми передрукували їхні телепрограми) до обласного центру на ранок 10 листопада чомусь не надійшли, а «Советская культура» — з неї газетарі при потребі перекладають програми ЦТ — перенесли свій вихід з 9 на 11 листопада. Тому з суто технічних причин (щоб тиждень надійшов до адресатів у суботу вчасно), у п'ятницю журналісти не мали змоги покладатися на шастя і чекати на згадані газети протягом невизначеного часу.

Сподіваємося, подібні цьому прикрі інциденти більше не повторяться. Вибачаємося за своїх колег!

ПРОГРАМА УКРАЇНСЬКОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ

13 Листопада ПОНЕДІЛОК

16.30 — Новини. 16.40 — «Народовладдя». 17.10 — Старовинний романс. 17.40 — Вперше на екрані УТ. Документальний фільм. 18.00 — Волейбол. 18.30 — День за днем. (Кіровоград). 18.50 — Мультфільм. «Крилатий майстер». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Театру ляльок — 50. (Кіровоград). 20.25 — «А у нашій країні новина». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Все про кіно. 22.50 — Вечірній вісник.

14 Листопада ВІТРОК

9.00 — Новини. 9.20 — Все про кіно. 10.35 — Шкільний екран. 11.05 — Народні таланти. 11.40 — Шкільний екран. 12.15 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Для дітей. «Веселна». 17.10 — Фільм-концерт. 17.30 — Господарем на землі. 18.00 — Документальний фільм. 18.15 — Обговорення проекту Закону СРСР «Про пенсійне забезпечення громадян в СРСР». 18.30 — Музичний фільм «Ательє». 19.00

— Актуальна камера. 19.30 — Чемпіонат СРСР з хокею. «Соніа». «Торпедо» (Горький). 2 і 3 періоди. В перерві — Телепрестайм. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Художній телефільм «Кольє Шарлотти». 1 серія. 22.50 — Вечірній вісник.

15 Листопада СЕРЕДА

9.00 — Новини. 9.20 — Документальний телефільм. 9.45 — Естрадний концерт. 10.35 — Шкільний екран. 11.05 — Екран молодих. 11.40 — Шкільний екран. 12.10 — Село і люди. 12.40 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Грають юні музиканти. 17.10 — Документальний фільм. 17.30 — Шляхом оновлення. 18.00 — Музичний фільм. 18.30 — «День за днем». (Кіровоград). 18.50 — Наші довідки. (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Земле моя. Екологія Дніпра. 20.15 — Усім миром. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Художній телефільм «Кольє Шарлотти». 2 серія. 22.45 — Вечірній вісник.

16 Листопада ЧЕТВЕР

9.00 — Новини. 9.20 — Грає оркестр Латвійської РСР. 10.05 — Старт надій. 10.35 — Шкільний екран. 11.05 — Звучить гітара. 11.40 — Шкільний екран. 12.15 — Новини. 12.25 — «Автоподорож в оренду». 16.30 — Новини. 16.40 — Для дітей. «Веселіні». 16.40 — Естрадні ритми. 17.30 — «Закон і ми». 18.00 — Музичний фільм. 18.15 — Обговорення проекту Закону СРСР «Про пенсійне забезпечення громадян в СРСР». 18.30 — «Струни серця». Концерт. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Чемпіонат СРСР з хокею. «Соніа». — СК ім. Урицько-

го. 2 і 3 періоди. В перерві — Реклама. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Молодіжна студія «Гарт». 22.55 — Вечірній вісник.

17 Листопада П'ЯТНИЦЯ

9.00 — Новини. 9.20 — Художній фільм «Розірване коло». 10.45 — Співає І. Журина. 11.25 — Телефільм. 11.40 — Шкільний екран. 12.10 — Новини. 12.25 — Молодіжна студія «Гарт». 16.30 — Новини. 16.40 — Лялькова вистава. 17.30 — Циркова програма. 18.00 — «Темп. Слідами виступів». Коли буде взуття? 18.15 — «День за днем». (Кіровоград). 18.30 — «На Київській хвилі». 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Прем'єра телефільму «Софія київська». 19.50 — Реклама. 20.10 — Балет, балет, балет. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — «Що вас хвилює сьогодні». 22.00 — Художній телефільм «Кольє Шарлотти». 3 серія. 23.05 — Новини. 23.25 — Світ поезії.

18 Листопада СУБОТА

9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — На хвилі дружи. 10.20 — Вперше на екрані УТ. Фільм «Повернення у 10 «А». 11.20 — Вистава «Втеча». 13.10 — Новини. 13.20 — Доброго вам здоров'я. 13.50 — Солдатські листи. 14.35 — Живі об'єкти тварини. 15.20 — Живе слово. 15.30 — Концерт органної музики. 16.45 — Снаряди музеїв України. 17.00 — Суботні зустрічі. 18.30 — Концерт. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Сонячні кларнети. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Відеофільм-вистава «Сута». 23.10 — Вечірній вісник.

19 Листопада НЕДІЛЯ

9.00 — Новини. 9.20 — Ритмічна гімнастика. 9.50 — «У неділю вранці». 10.50 — А. Ліндгрена. «Пепі Довгопанчоха». Вистава для дітей. (Кіровоград на Республіканське телебачення). 12.55 — Новини. 13.10 — Релігійний фільм. 13.30 — Для дітей. «Канал «Д». 15.00 — Село і люди. 15.30 — Ви нам писали. 16.00 — Слава солдатська. 17.00 — Чемпіонат СРСР з хокею. «Соніа». «Торпедо». (Усть-Кам'янський). В перервах — Телепрестайм. 19.15 — Актуальна камера. 19.45 — Вистава «Вечір французьких водевілів». 20.50 — На добраніч, діти! 21.00 — 7 днів. 22.15 — Продовження вистави. 23.15 — Вечірній вісник.

УВАГА! УВАГА! УВАГА!

Міський громадсько-політичний клуб «Перевесло» запрошує всіх бажаючих взяти участь в обговоренні таких проблем:

15 Листопада — «Злочинність в області: причини і наслідки».

22 Листопада — «Якими ми хочемо бачити вибори?».

6 Грудня — «Театр імені М. Кропивницького сьогодні і завтра».

20 Грудня — «Екологія краю. тривоги і надії».

Зустрічі, як завжди, відбуваються в залі містечка обласної бібліотеки ім. Н. К. Крупської. Початок о 18 год. 30 хв.

ВІДЕОПРИСТРАСТІ — НА ДОМУ

Змістовно провести свій час у колі друзів, сім'ї, пізнати відеосвіт вам допоможе молодіжне об'єднання «Діалог». Об'єднання надає з доставкою додому відеоапаратуру і касети з різноманітними записами відеопрограм. Адреса: пр. М. Кіровоград, вул. М. Мінська, 32, корп. 3. Довідки — телефоном 4-77-03.

ТЕЛЕБАЧЕННЯ

«МОЛОДИЙ
КОМУНАР»

11 листопада 1989 р.

НА ПРОХАННЯ
ЧИТАЧІВ

Як і об'являв, друкуємо скорочений варіант серії публікацій латвійської редакції газети «Советская молодёжь».

НА ПРОХАННЯ ЧИТАЧІВ

ніших аномалій. Справа в тому, що людина сама по собі прилад, маловивчений.

Усе найцікавіше в Зоні відбувається, як правило, у вечірній і нічний час. Моя суб'єктивна думка така: сонячна енергія заважає їм вдень, скажімо, вичити людей, вступати з ними у якісь телепатичні контакти. Тобто подолання сонячної енергії вимагає від них більших витрат енергії власної, необхідної для контактів.

— Пострибай, ось так зразу ти кажеш їм, ВОНИ, маючи на увазі, звичайно, пришельців, інопланетян, представників Позаземної Цивілізації — ПЦ?

— Це в нашій розмові «зразу». Але ж ми пробули в Зоні сім днів...

В першу ж ніч була спроба встановити контакт зі мною — першим з нашої групи. Вона була невдалою. Коли я зрозумів, що зі мною намагаються встановити контакт, я почав записувати свої відчуття і «видіння».

...Я пішов спати одним із перших, можливо тому привернув їхню увагу. Дрімав. Очі закриті. Раптом перед очима пішли геометричні фігури: квадрати, трикутники... Були вони з'єднані лініями, що світилися. По тілу відчувалося поколювання. Між моїм мозком і ними виник зв'язок — не мовний, а телепатичний. Відчувалося, що хтось вліз до твого мозку і там крутить «кіно»... До речі, це «кіно» кожен з нас спостерігав трохи по-іншому; очевидно, це залежить від індивідуальних нейропсихічних особливостей людини. Я бачив «кіно» як на екрані телевізора. Ззовні палатки був у цей час якийсь шелест. Не знаю, що це було. Але шелест і бажання зафіксувати початок контакту заставили мене скинути заціпеніння, встати. Після цього контакт не відновився. Виходить, я їх насторожив своїми діями...

Виходить, я допустив помилку при першому ж контакті, і зі мною потім майже не спілкувались. Зате мій сумний досвід допоміг решті: інші вели себе правильніше чи що.

Встановили майже цілодобове спостереження за небом, особливо у вечірні і нічні часи. Повинен одразу сказати, що НЛО там зграями не літають. Багато із побаченого пояснювалось надзвичайно просто. Наприклад, світлячки вночі: якщо їх кілька в одному місці, то вони створюють якусь фігуру. Світилися у нічному лісі і гнилючки. На річці збоку від табору ночами бродили браконьєри: темні, мовчазні фігури з ліхтарями, як у шахтарів, на головах, — чим не пришельці?

...Це було в першу ніч спостережень. Бачили маленьку освітлену кулю, що летіла по небу. Трохи більша супутника, яким ми його бачимо з Землі, і летіла вона незвичайно: не впродовж горизонту, а опускалася згори вниз на ліс.

А під ранок на небі утворився ніби промінь. Його можна було б прийняти за інверсійний промінь від літака. Але літак не пролітав, це точно, і висів цей промінь зовсім невисоко над землею...

Н. Розповідає, що «клонула четверта риба, але зірвалася, коли він тягнув її до берега. Потім підскі ще одну — порвалася волосін». І побачили, що її кінці в місці, де вона «порвалася», ніби обпалені...

Залишалось третє підтвердження — опік. Увечері наче нічого не трапилось (а ми мовчали). Вранці обережно спитали Р., чи не обпікся він біля вогнища. Він спочатку сказав, що ні. Ми обдивили його руки і запитуюмо: а це що за опік? Він: а, точно, було вчора, але я якось і уваги не надав, дрібниця така...

...Треба сказати, що при контактах ПЦ, як правило, попереджає, що можна розповідати іншим, а що ні. І от якщо розповідач підходив до забороненої теми — він одержував імпульс. До речі, у нас це записано на магнітофонній плівці — як людина ні з того ні з цього змінює на ходу тему або різко замовкає, губиться.

В основному, я помітив, хлопці отримували імпульси і сигнали, коли мова заходила про інші цивілізації. Справа в тому, що, за нашим переконанням, в Зоні їх кілька — принаймні дві. І лише варто комусь заїкнутися про це — тут же йде сигнал «стоп»...

Що можна сказати про їхні швидкості, що можна сказати... (Мені здалось, що Д. прислухається до чогось у собі: не надійде заборона? — Прим. авт.). Відстань у 16—17 мільйонів світлових років — на такій віддалі знаходиться їхня батьківщина — вони долають за... Одному з наших запропонували злітати до них на планету і повернутись назад. Сказали, що займе це дві-три доби, за їхніми поняттями — багато часу... Причому, на дорогу як таку пішло б набагато менше часу — хвилини.

...Що можна сказати про інопланетян або, інакше, — представників ПЦ? Вони невидимі. Їхні літальні апарати можна помітити лише при зльоті і посадці, а також при польотах у наших вимірах. Самі ж пришельці «проявляють» себе лише під час контактів, ніхто з наших їх не бачив. Ну, а під час контактів — було. Якщо хто з наших вважатиме за необхідне розповісти — нехай зробить це...

Судачи з інформації, яку ми зібрали в Зоні, там кілька цивілізацій. Вони конкурують одна з одною, але відкрито не ворогують. Ось, наприклад, за нашого Н. між ними йшла постійна боротьба. Були постійні спроби вступити з ним у контакт то в однісі то в іншій ПЦ, але кожного разу одна з них заважала зробити це конкурентам. Вони навіть трохи «затиркали» його в результаті.

БЕСІДА ЧЕТВЕРТА: Ч.

...Я повернувся із Зони — а й дості оговтатись не можу. І на життя я став дивитися по-іншому, підходити до нього з іншими мірками, мислити іншими категоріями.

— Що ти маєш на увазі?

— Я не знаю, як це пояснити. Знаєш, там я зрозумів, що людина — це менше пилінки, що ми — жалюгідно мала величина. Єдине, в чому може міститись людська гідність, — це мисль. Не буде мислі — ні на Землі, ні у всьому Всесвіті людина не потрібна.

НА ПРОХАННЯ ЧИТАЧІВ

НА ПРОХАННЯ ЧИТАЧІВ

АДАЮ, читачі «СМ» з нетерпінням чекають продовження нотаток про «М-ський трикутник», які розпочали Павло Мухомов та Володимир Синицині (республіканська газета «Комсомольское знамя» передрукувала їх 17—27 вересня нинішнього року — РЕД.). До того ж, раз уже «СМ» заварила цю кашу, значить... Значить нам і варити її далі.

Ця поїздка була, звичайно, лише розвідною, «Языка» з неї не привезли, а привезли безліч запитань, на які в майбутньому належить дати відповіді. Мабуть, це буде досить складно. З чим ще повернулись ці шестеро — дізнаєтесь, прочитавши записані мною їхні розповіді. [Сам я поки що не був у Зоні. Слухаючи хлопців, я чомусь переконливо уявляв собі Зону із фільму Андрія Тарковського «Сталкер», знятого за братами Стругацькими. Ні, не зовні схожі ці Зони, точніше — в цьому у них мало схожого. Мені здалося, схожість їх в іншому. Я не буду пояснювати цього, можливо хтось і так мене зрозуміє].

Я не психолог, не вчений (у кожному значенні — жаль). Вони б поставили шістьом моїм друзям-співбесідникам інші запитання.

Спробуйте зрозуміти відповіді моїх співбесідників — чоловіків близько і за 40, — їхні розповіді. Найлегше відмахнутись від них, покрививши пальцями біля скроні. Це так же просто, як і сприйняти усе почуте беззастережно, не вникаючи глибоко. Я б закликав усіх, хто читає і слухає людей, які побували в Зоні, до терплячих роздумів. Не над дрібними деталями, хоча це й цікаво, корисно, — а над тим, що є Людина і що є Всесвіт. Саме так — не менше.

Зважте, що перед вами не стенограма бесід. Багато чого залишилось «за кадром». Можливо, тимчасово. Про щось мене просили поки що не говорити. Щось — не розповідали мені і, очевидно, не розкажуть нікому. Ніколи! Не знаю.

Передбачаю, що скептикам, войовничим скептикам та ідейним (внутрішнім, не плутайте із Заходом) супротивникам буде над чим побавитися і пообурюватися. Що ж, кожному своє.

Отже, шестеро. Розповіді Віктора Коршунова, Олега Орловського, Валерія Парамонова, Віталія Поліщука, Володимира Цветкова і Геннадія Еберен-

СІМ ДНІВ У ЗОНІ

У загадковому районі Пермської області побували члени історико-географічної експедиції «СМ». Поки що це була лише розвідка...

ца — у викладі Володимира Шулакова, керівника історико-географічної експедиції «СМ» (увага: кожному із співбесідників присвоєно у цих замітках буква, що не має відношення до його ініціалів: Ч, Т, С, Д, Р, Н. Розповіді їхні будуть не в тому порядку, в якому вони перераховані вище. Так мене просили співбесідники. Шестеро не хотіли, щоб було зрозуміло, хто і що саме розповідав. На їхню думку, це не найголовніше).

БЕСІДА ПЕРША: Д

...Одне з перших вражень: птахів у Зоні справді небагато, вони майже не співають. Делі. Нас одразу ж «накрило» якесь поле. Його природу нам вияснити не вдалося, але відчувалося воно являло і постійно. Ми увесь час працювали з біолокаційними рамками — і вони часто вели себе досить неспокійно, а місцями просто рвалися з рук. До речі, обов'язково хочу відзначити, що ці звичайні рамки — відмінний прилад, бездоганний індикатор найрізноманіт-

Потім за цим променем я вирахував такі речі, що... Взагалі, поки що я про це говорити не буду, побачимо в наступному році...

— А все-таки!

— Я вирахував напрям, ми відправились туди втрих. По-моєму, це найсерйозніше місце в Зоні. З одним із нас, Іваном із Запоріжжя (їх там було троє з цього міста, приїхали, як і ми), вони вступили там в контакт. Вони передали йому дуже цікаву інформацію. Пізнавальну. Я б на їхньому місці такої не передавав. Але, мабуть, вони таким чином нагородили нас за проникливість, логіку суджень, які точно вивели нас на це дуже серйозне місце.

Тут-то все серйозно і розпочинається. І стає зрозуміло, що контакти — це не сні і не галюцинації. Ось факти.

Перше, що запитав Іван у них, було: скільки у Ч. дітей і якої вони статі? Сам він, Іван, цього не знав і знати не міг, знайомі ми були якихось кілька годин. Іванові відповіли: у Ч. двоє дітей, син і дочка. Так воно і насправді.

Потім Іван запитав: скільки сьогодні

на рибалці Н. із Риги зловить риби (перше, що прийшло в голову)? Чітка відповідь: до 16.00 Н. зловить три окунці.

І третє. Іван запитав: що буде робити ввечері Оксана (це його дівчина, разом приїхали), а що, скажімо, Р. з Риги. Відповідь: Р. буде допомагати Оксані готувати на вогнищі ввечерю і обпечється.

Ми домовились нікому нічого поки не розповідати і пішли в табір. Ось тут-то і трапилася фантастика. Про дітей Ч. я уже сказав: співало точно. Далі — рибалка Н. Дочекались, поки він повернеться з річки, і стали його розпитувати. У таборі, крім нас трьох, ніхто не розумів, чому ми його так детально розпитуємо. Запитую: скільки піймав? Він каже: три. Покази, говорю. Показує — справді, три окунці. Запитую: як ти себе почував під час рибалки? Він каже: як під ковпаком усю дорогу. (Врахуй: він не знає, чому я задаю йому ці запитання). Далі я запитую, чи міг він піймати більше? Цілком, відповідає. І Т. підтверджує — а він ловив недалеко, — що клувало непогано.

Усі, хто вийшов зі мною із Зони, — а нас було 9 чоловік, шестеро рижан і троє із Запоріжжя, — всі зізнавались: ось ідемо й іншими очима дивимось на світ, на життя.

...Я прекрасно розумію, раптом усвідомив, що яки я побував у Зоні раніше — не чинив би багатьох дурниць, помилок, нехороших кроків.

Справа в тому, що, побувавши в Зоні, я чітко зрозумів (або в мене заклали це поняття), що Розум, який присутній там, — а він там є, я впевнений, — його не можна вимірювали нашими земними рамками. Це те ж саме, що поставити поруч мурашку і слона: одного з іншим не порівняти. І порівнювати їх — пусте... Це я зрозумів абсолютно чітко і ясно.

Уявляєш, хтось інший, розумний, живе в 16 вимірах. А ми — у своїх трьох чи чотирьох... Це ж елементарщина, ні — примітив, доісторична епоха якась! Це рівень мавп, навіть нижче...

Володимир ШУЛАКОВ,

(Продовження в наступному номері).

«Молодой коммунар» — орган Кировоградского областного комитета ЛКСМ Украины.

На украинском языке.

НАША АДРЕСА:

316050, МПС, м. Кировоград, вул. Луначарського, 36.

Телефони: редактора — 2-54-26; відповідального секретаря — 2-27-65; секторів: комуністичного виховання — 4-66-79; культури і моралі — 4-64-21; комсомольського життя і економіки — 2-04-84; учнівської і студентської молоді та військово-патріотичного виховання — 2-59-82; соціальних проблем — 2-29-92; фотолабораторії — 4-94-94; оголошень — 4-28-96; коренторської — 3-61-83.

Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.

БК 02174.

Газета виходить щосуботи.

Індекс 61103.

Зам. № 514. Тираж 50 200.

Редактор

Ю. СЕРДЮЧЕНКО.